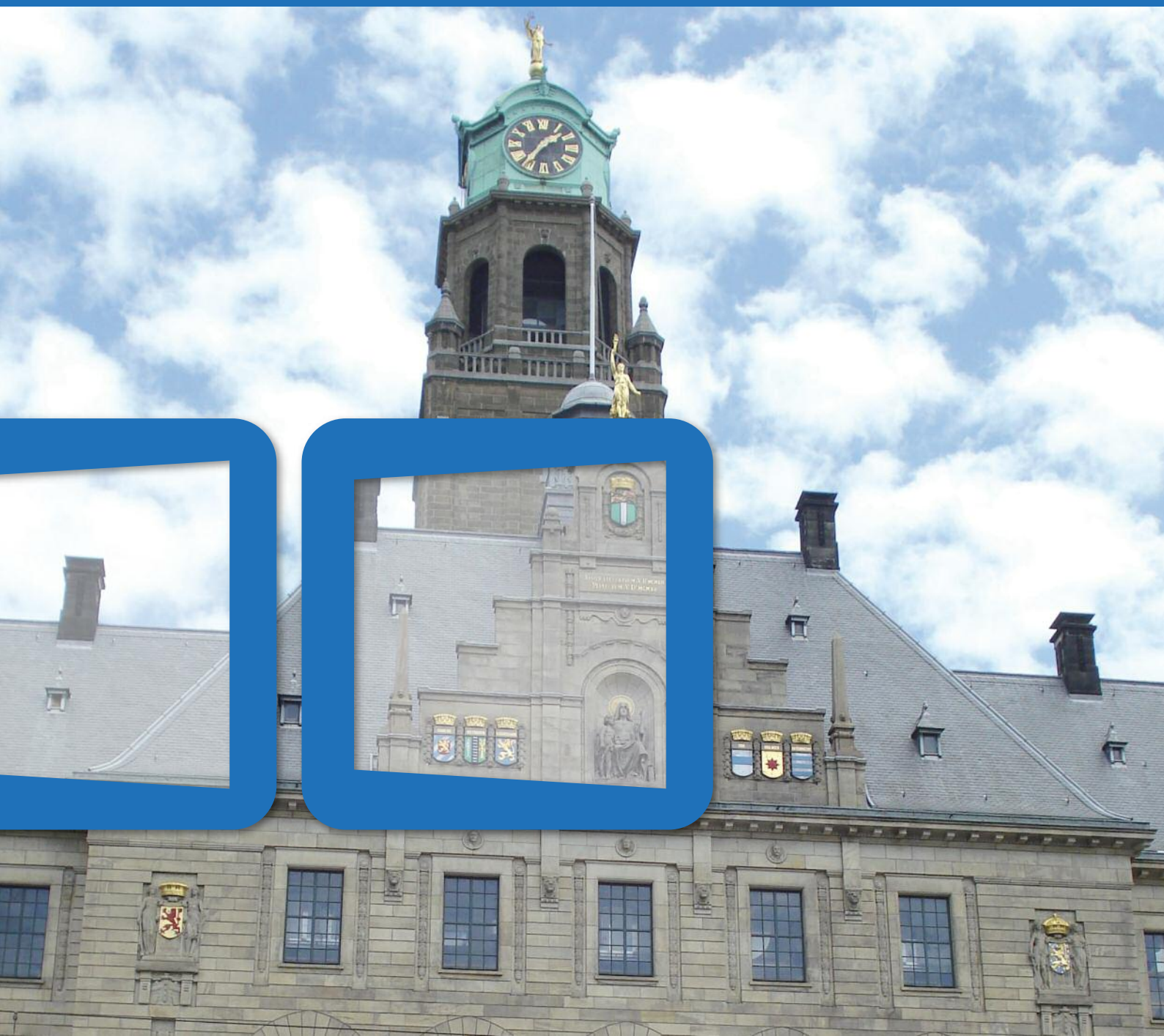

resultaten tellen

realisatie collegeprogramma in 2008

Rekenkamer
ROTTERDAM

voorwoord

In Rotterdam tellen resultaten. Resultaten van belang voor inwoners, bedrijven en bezoekers van Rotterdam. Resultaten beloofd door het college dat zich jaarlijks aan de raad verantwoordt over de mate waarin die gerealiseerd zijn.

Op verzoek van de raad doet de Rekenkamer Rotterdam al ongeveer tien jaar onderzoek naar de formulering van de doelen van het college en de jaarlijkse verantwoording over de resultaten. Dit samenspel tussen college, raad en rekenkamer heeft ertoe geleid dat doelen steeds beter worden geformuleerd, er steeds beter wordt gemeten en vastgelegd en ook steeds beter wordt verantwoord. Zoals uit dit rapport blijkt zijn zij het afgelopen jaar in dit continue proces van verbetering weer enkele stappen gezet.

Audit Services Rotterdam (ASR) heeft in 2008 opdracht van het college gekregen om de betrouwbaarheid, juistheid en controleerbaarheid van de resultaten 2008 te controleren en daarover aan het college te rapporteren. Dit past bij de verantwoordelijkheid die het college heeft voor de resultaten. Voor de rekenkamer betekent het dat zij haar controle naar de collegeverantwoording meer efficiënt kon inrichten door gebruik te maken van de werkzaamheden van ASR.

College en rekenkamer verschillen op onderdelen nog van mening over de resultaten. Dat is niet erg. Door ze zichtbaar te maken in dit rapport kan er over worden gedebatteerd, kan er zo mogelijk overeenstemming over worden bereikt en kan deze Rotterdamse aanpak weer een stap verder worden gebracht.

Mede op verzoek van de raad is in onderhavig onderzoek tevens gekeken naar wijzigingen in het ambitieniveau van de doelstellingen. Op zich kunnen er voor die wijzigingen overigens valide redenen zijn. Anderzijds zou het ook kunnen voorkomen dat moeilijk te realiseren doelstellingen worden gehaald via al dan niet technische aanpassingen van het ambitieniveau. Dergelijke aanpassingen moeten uiteraard aanzienlijk kritischer worden bekeken. Al met al reden om elkaar op dit punt voldoende scherp te houden.

Voor haar onderzoek heeft de rekenkamer gesproken met medewerkers van ASR en de directie Middelen en Control. De rekenkamer is hen allen erkentelijk voor hun medewerking. Het onderzoek werd verricht door een team bestaande uit Willem Gordijn, Eline Vree (extern, Zaker) en José Westerman.

Paul Hofstra
Directeur Rekenkamer Rotterdam

deel 1 bestuurlijke nota

- 1 conclusies en aanbevelingen**
- 9 1-1 hoofdconclusies
- 10 1-2 aanbevelingen

- 2 reactie en nawoord**
- 13 2-1 bestuurlijke reactie college
- 17 2-2 nawoord rekenkamer

deel 2 nota van bevindingen

- 1 inleiding**
- 21 1-1 collegeresultaten 2008
- 21 1-2 ambitieverandering
- 22 1-3 doel- en vraagstelling
 - 1-3-1 doelstelling
 - 1-3-2 onderzoeksvragen
- 23 1-4 onderzoeksmethode
- 2 relevantie, controleerbaarheid en juistheid verantwoording 2008**
- 25 2-1 inleiding
- 26 2-2 bevindingen relevantie, controleerbaarheid en juistheid
- 3 behaalde resultaten 2008**
- 27 3-1 inleiding
- 27 3-2 bevindingen realisatie mijlpalen 2008
- 4 ambitieverandering**
- 29 4-1 inleiding
- 29 4-2 veranderingen in het definitieboekje
- 30 4-3 ambitieveranderingen
 - 4-3-1 aantal en soorten ambitieveranderingen
 - 4-3-2 ambitieverlagingen
 - 4-3-3 ambitieverhogingen
 - 4-3-4 ambitieveranderingen in onbekende richting
- 32 4-4 informatie aan de raad over ambitieveranderingen

bijlagen

- 36 bijlage 1 overzicht scores per doelstelling
- 48 bijlage 2 ambitieveranderingen
- 50 bijlage 3 moties

bestuurlijke nota

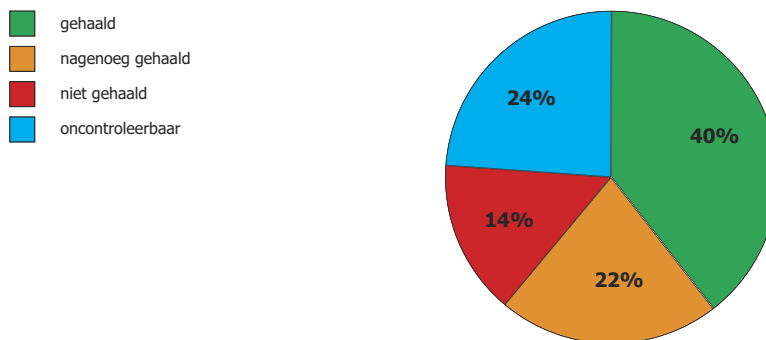
1 conclusies en aanbevelingen

1-1 hoofdconclusies

- 1 Voor 22 verantwoorde resultaten is vastgesteld dat de mijlpaal 2008 volledig is bereikt (40%, groen). Bij nog eens 12 resultaten is de mijlpaal nagenoeg gehaald (22%, oranje). Voor 8 resultaten is vastgesteld dat de mijlpaal 2008 niet is bereikt (14%, rood).
- 2 Voor 13 doelstellingen heeft de rekenkamer niet kunnen vaststellen of de mijlpaal 2008 is bereikt (blauw). Dit is 24% van alle doelstellingen (55). Ten opzichte van vorig jaar, toen van 47% resultaten niet vast te stellen was of de mijlpaal was bereikt (25), is dit een verbetering. Teneinde een goede maatstaf neer te zetten om de voortgang van het collegeprogramma te beoordelen, is nog wel een extra verbeteringslag noodzakelijk.

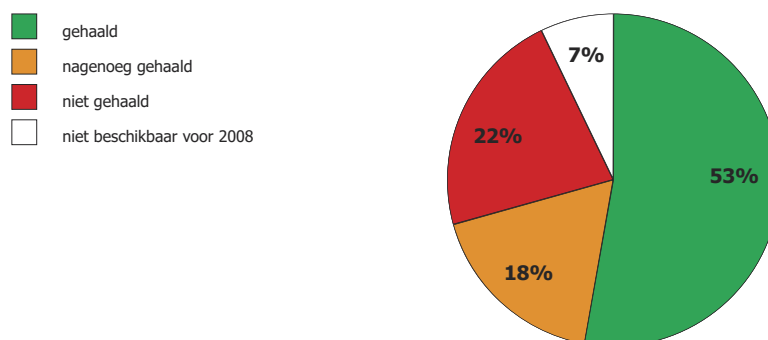
In figuur 1-1 is de realisatie van de mijlpalen 2008 weergegeven zoals volgt uit het onderzoek van de rekenkamer.

figuur 1-1: realisatie mijlpalen 2008 volgens rekenkamer

De beoordeling van de rekenkamer over het bereiken van de mijlpalen 2008 wijkt af van die van het college. Het college rapporteert dat 29 mijlpalen zijn bereikt (53%, groen) en dat nog eens 10 mijlpalen nagenoeg zijn bereikt (18%, oranje). Volgens het college zijn 12 mijlpalen niet gehaald (22%, rood). Bij 4 doelstellingen is geen resultaat 2008 gegeven (7%, wit). In figuur 1-2 is de beoordeling volgens het college weergegeven.

figuur 1-2: realisatie mijlpalen 2008 volgens het college

- 3 Vorig jaar heeft de rekenkamer aanbevelingen gedaan om de regie, de administratie, de kwaliteitsborging en het toezicht rondom de rapportage over de collegedoelstellingen te verbeteren. Dit heeft geresulteerd in een verbeteringslag van doelstellingen en definities uit het definitieboekje onder leiding van de Bestuursdienst. Daarnaast heeft ASR de opdracht gekregen om jaarlijks aan het college te rapporteren over de kwaliteit van de jaarresultaten bij de collegeprioriteiten. De rekenkamer signaleert dat zowel de verbeteringsessies als de controle door ASR aangemerkt kunnen worden als een extra kwaliteitsborging. Dit komt mede tot uitdrukking in de controle van de resultaten 2008. Voor 2008 heeft de rekenkamer namelijk voor 1 resultaat vastgesteld dat deze onjuist was, terwijl dit vorig jaar nog 8 resultaten betrof.
- 4 Uit het definitieboekje 2008 blijkt dat ten opzichte van het definitieboekje 2007 bij 20 van de 55 doelstellingen sprake is van een ambitieverandering (35%). Deze ambitieveranderingen zijn merendeels ingegeven door de wens de oncontroleerbare doelstellingen zodanig aan te passen dat alsnog een uitspraak gedaan kan worden over de realisatie van het doel. Van de 20 doelstellingen waar sprake is van een ambitieverandering gaat het bij 8 doelstellingen om een ambitieverlaging (40%), bij 4 doelstellingen om een ambitieverhoging (20%) en bij 8 doelstellingen is het onduidelijk welke gevolgen de verandering heeft (40%).
- 5 Over 16 van deze 20 gewijzigde doelstellingen is de raad geïnformeerd (80% van de gevallen). Over de andere vier veranderingen is de raad niet geïnformeerd. Dit betrof driemaal een ambitieverlaging en een verandering waarvan niet vooraf vastgesteld kan worden of het een verlaging of verhoging van de ambitie betreft.

1-2 aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek en de eerdere onderzoeken uit de reeks 'Resultaten Tellen' komen wij tot de volgende aanbevelingen aan de raad en het college:

- 1 Betrek dit rapport bij de behandeling van het jaarverslag 2008 in de raadscommissies en de raad. Elke raadscommissie controleert de voortgang voor die doelstellingen die tot het gebied van de raadscommissie horen.

- 2 In 2008 is een verbeter slag gemaakt om bij de doelstellingen die niet controleerbaar waren alsnog een resultaat te kunnen bepalen. Zet deze verbeter slag door voor de nog resterende 13 collegedoelen waarover geen oordeel gegeven kan worden.
- 3 Verzoek het college spelregels op te stellen over hoe om te gaan met veranderingen in doelstellingen en de daarmee gepaard gaande informatievoorziening.
- 4 Verzoek het college voorafgaand aan de volgende collegeperiode de randvoorwaarden voor resultaatgericht bestuur voor te bereiden zoals:
 - aansluiting tussen doelen en de administratieve organisatie;
 - eenduidig definitieboekje.

2 reactie en nawoord

2-1 bestuurlijke reactie college

In 2008 heeft de Rotterdamse Rekenkamer onderzoek gedaan naar de rapportage college-doelstellingen 2007 (resultaten tellen). De Rekenkamer kwam tot de conclusie dat 25 college-doelstellingen niet controleerbaar waren, omdat de registratie niet op orde was (blauwe score). In vervolg hierop is ons college, in afstemming met de ASR en Rekenkamer aan de slag gegaan om de administratieve verantwoording voor de desbetreffende targets op orde te krijgen. Dit heeft geleid tot aanpassing van het definitieboek (september 2008) en een betere registratie bij diensten. Aan de Rekenkamer is in september de vraag voorgelegd of de verbeteringen voldoende waren voor een betrouwbare verantwoording. De Rekenkamer heeft daarop ambtelijk geantwoord een oordeel te geven naar aanleiding van de controle van het Jaarverslag 2008.

Ons college heeft de ASR in het vierde kwartaal van 2008 een vervolgonderzoek laten doen. Op dat moment bleken toch nog hiaten in de verantwoording van de targets. Ons college heeft vervolgens de betreffende diensten aangesproken om de registratie op orde te brengen. Daarnaast hebben wij opdracht gegeven aan de ASR om een controle op de juistheid en betrouwbaarheid van de rapportage collegedoelstellingen van het Jaarverslag 2008 uit te laten voeren. De Rekenkamer heeft in zijn onderzoek 'Resultaten Tellen' gebruikgemaakt van de werkzaamheden die door de ASR zijn uitgevoerd.

Ons college is tevreden met de constatering van de Rekenkamer dat deze inspanningen hebben geleid tot een verbetering van de verantwoording en extra kwaliteitsborging. Dit neemt niet weg dat de nodige stappen moeten worden gezet om te komen tot een volledig betrouwbare verantwoording.

In zijn algemeenheid onderschrijven wij de bevindingen en aanbevelingen van de Rekenkamer. In een aantal gevallen verschillen wij echter van mening. Onderstaand gaan wij hier kort op in. In de bijlage wordt specifiek ingegaan op de doelstellingen waarbij de bevindingen van de Rekenkamer afwijken van die van ons college.

De Rekenkamer geeft in zijn rapport aan dat bij 13 van de 55 doelstellingen niet vastgesteld kan worden of de doelstelling behaald is (score blauw).

Bij 5 van deze doelstellingen is er geen resultaat 2008 beschikbaar, zoals ons college eerder heeft aangegeven in het definitieboekje. Bij deze doelstellingen geldt een beperkte periodieke beschikbaarheid van gegevens, waardoor bij het opstellen van het Jaarverslag 2008 nog geen gegevens beschikbaar waren.

Ons college heeft daarom voor 4 van de 5 doelstellingen voor de kleur wit gekozen. Voor 1 doelstelling (18b verlaging administratieve lastendruk) zijn eerder (over 2006) cijfers beschikbaar gekomen die aantonen dat de mijlpaal 2008 al behaald is. Wij hebben deze doelstelling derhalve als groen aangemerkt.

De andere 8 doelstellingen scoren blauw vanwege de on(volledig) controleerbaarheid van de gegevens.

Ons college onderschrijft deze bevindingen van de Rekenkamer, maar blijft desondanks bij de gepresenteerde gegevens in het jaarverslag. Op dit moment is dit het beste cijfermateriaal dat

voorhanden is. De desbetreffende diensten krijgen nogmaals de opdracht de registratie op orde te brengen, ruimschoots voor het derde kwartaal 2009.

Een andere onderzoeksvraag is of aangebrachte wijzigingen in definities en/of doelstellingen hebben geleid tot een ander ambitieniveau en in hoeverre dit goed aan de raad is gecommuniceerd.

Ons college heeft besloten de definities van een aantal doelstellingen te wijzigen en vast te leggen in een aangepast definitieboek. Het doel hiervan was om doelstellingen beter controleerbaar te laten zijn, of om de definitie beter te laten aansluiten bij de te behalen doelstelling. Een bijkomend effect kan zijn dat de ambitie is veranderd. Wij zullen de raad bij mogelijke aanpassingen van de doelstellingen in de toekomst informeren over ambitieveranderingen indien dat duidelijk te bepalen is. De Rekenkamer is van mening dat van de 20 aanpassingen in 8 gevallen sprake is van ambitieverlaging en in 4 gevallen van ambitieverhoging. Bij de resterende 8 aanpassing valt volgens de Rekenkamer niet af te leiden of er sprake is van ambitieverhoging of – verlaging. Ons college is van mening dat in het merendeel van de gevallen (12) geen sprake is van een gewijzigde ambitie, in 5 gevallen de ambitie is verhoogd en in 3 gevallen de ambitie is verlaagd. Wij verschillen met name van mening over de doelstellingen 9a tot en met 9c. Deze doelstellingen zijn veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling. Wij zijn van mening dat hier geen sprake is van een ambitieverlaging, maar een aanpassing van de meting die meer recht doet aan de aard van de doelstelling. Ons college vindt het niet zuiver dat dit als een ambitieverlaging wordt aangemerkt.

Ons college hanteert de lijn om alle wijzigingen in de definities van doelstellingen expliciet te melden aan uw raad.

De Rekenkamer constateert dat dit in 4 van de gevallen niet is gebeurd (2c, 3ca, 6a en 6b). Wij zijn van mening dat het in deze gevallen voornamelijk ging om technische aanpassingen in achterliggende definities of bronmateriaal. De aanpassingen zijn via het bijgestelde definitieboek in september 2009 aan uw raad gemeld.

Ons college zal erop blijven toezien dat aanpassingen expliciet aan uw raad worden voorgelegd, inclusief het effect op het ambitieniveau.

tabel 2-1: bevindingen bij juistheid en controleerbaarheid rapportage college doelstellingen 2008

nr	naam doelstelling	kleur college	kleur rekenkamer	reactie college
3c	Leven lang leren	groen	blauw	<i>Wij houden vast aan de groene score, De achterliggende gegevens zijn weliswaar niet volledig controleerbaar juist, het zijn momenteel de enige gegevens waarop wij ons kunnen baseren. De dienst heeft momenteel een goed werkende registratie. De gegevens van voor medio 2008 moeten nog volgens de nieuwe registratie worden verantwoord ten behoeve van het totaalbestand. De gegevens van 2008 zijn dus wel aanwezig (papieren bestand), maar nog niet volledig controleerbaar gemaakt.</i>
5a	Terugdringen dak- en thuisloosheid	groen	blauw	<i>Wij houden vast aan de groene score; er is sprake van een interpretatieverschil. Het realisatiecijfer sluit aan op afspraken met het Rijk.</i>
6e	Cultuur in de wijken	groen	blauw	<i>Ons college houdt vast aan de groene score. De achterliggende gegevens zijn weliswaar niet controleerbaar juist, het zijn momenteel de enige gegevens waarop wij ons kunnen baseren. Er wordt door de dienst gewerkt aan een betrouwbare registratie.</i>
8c	PGA Antillianen	groen	blauw	<i>Ons college houdt vast aan de groene score. De achterliggende gegevens zijn weliswaar niet volledig controleerbaar juist, het zijn momenteel de enige gegevens waarop wij ons kunnen baseren. In 2008 was al begonnen met schoningsactie om tot een betere registratie te komen.</i>
9c	Terugbrengen illegale verblijfsinrichtingen	rood	blauw	<i>Ons college houdt vast aan de rode score. De achterliggende gegevens zijn weliswaar niet volledig controleerbaar juist, het zijn momenteel de enige gegevens waarop wij ons kunnen baseren.</i>
10	Veilig ondernemen	wit	blauw	<i>Uit het definitieboek blijkt dat, gezien het moment van beschikbaarheid van meetgegevens, het vooraf al duidelijk was dat bij het vaststellen van het jaarverslag 2008 geen kleurscore te geven is. Ons college is van mening dat de score om die reden wit moet zijn.</i>
11a	Bevorderen sociale veiligheid openbaar vervoer	wit	blauw	<i>Uit het definitieboek blijkt dat, gezien het moment van beschikbaarheid van meetgegevens, het vooraf al duidelijk was dat bij het vaststellen van het jaarverslag 2008 geen kleurscore te geven is. Ons college is van mening dat de score om die reden wit moet zijn.</i>
12a	Woningbouwproductie	rood	oranje	<i>Dit is een kwestie van interpretatie van de resultaten. Uitgaande van alleen 2008 is tweederde van de bouwproductie behaald. De cumulatieve bouwproductie t/m 2008 is 92% van de mijlpaal en zou op oranje uitkomen.</i>
15a	Kindvriendelijke wijken	wit	blauw	<i>Uit het definitieboek blijkt dat, gezien het moment van beschikbaarheid van meetgegevens, het vooraf al duidelijk was dat bij het vaststellen van het jaarverslag 2008 geen kleurscore te geven is. Wij zijn het om die reden niet eens met de score blauw.</i>
15b	Terugbrengen selectieve migratie	wit	blauw	<i>Uit het definitieboek blijkt dat, gezien het moment van beschikbaarheid van meetgegevens, het vooraf al duidelijk was dat bij het vaststellen van het jaarverslag 2008 geen kleurscore te geven is. Ons college is van mening dat de score om die reden wit moet zijn.</i>
16	Verbetering fietsroutes	groen	blauw	<i>In 2009 worden acties ondernomen om het proces te borgen.</i>
17a	Oplevering bouwrijpe grond voor bedrijfs-huisvesting	oranje	groen	<i>De score oranje is aangehouden omdat de mijlpaal 2008 weliswaar gehaald is, maar de eindscore voor de gehele doelstelling niet op tijd gehaald zal worden.</i>

tabel 2-1: bevindingen bij juistheid en controleerbaarheid rapportage collegedoelstellingen 2008

nr	naam doelstelling	kleur college	kleur rekenkamer	reactie college
18b	Verlaging administratieve lastendruk voor ondernemers	groen	blauw	<i>Cijfers over 2008 zijn nog binnengekomen en meegenomen in het Jaarverslag overeenkomstig de aanbeveling van de ASR om te trachten alsnog cijfers over 2008 op te nemen. Het betreft de uitkomsten van eenzelfde onderzoek als over 2006 uitgevoerd. Dit rapport is door de Rekenkamer eerder als betrouwbaar aangemerkt. De Rekenkamer heeft de nieuwe gegevens niet meer meegenomen in zijn onderzoek.</i>
19b	Nieuwe buitenlandse bedrijven	groen	blauw	<i>Ons college houdt vast aan de groene score. De achterliggende gegevens zijn weliswaar niet controleerbaar juist, het zijn momenteel de enige gegevens waarop wij ons kunnen baseren. Er wordt door de dienst gewerkt aan een betrouwbare registratie.</i>
20	Meer hotelovernachtingen	rood	oranje	<i>Akkoord met de gedane constatering. Deze cijfers waren bij het verschijnen van het jaarverslag nog niet beschikbaar, zodat de score rood is aangehouden.</i>
21a	Kansenzones	oranje	blauw	<i>Het college houdt vast aan de oranje score. Na een inhaalslag is de achterliggende administratie sluitend en geeft het een goed inzicht in de toegekende subsidiebedragen alsmede het uitgelokte investeringsvolume. Het definitieve investeringsvolume kan worden vastgesteld wanneer de controle door de accountant en definitieve vaststelling van het verstrekte subsidiebedrag heeft plaatsgevonden. Dit vindt later in het subsidieproces plaats.</i>
23a	Bevorderen autobereikbaarheid binnenstad	rood	oranje	<i>Akkoord met de gedane constatering. Ook dit is een kwestie van interpretatie van de gegevens. Op 4 van de 5 wegen wordt de snelheid gehaald, In 2009 zal worden verantwoord conform de systematiek van de Rekenkamer.</i>

tabel 2-2: bevindingen bij aanpassing doelstellingen

nr	naam doelstelling	ambitie verandering volgens RR	reactie college
2c	Meer voor- en vroeg-schoolse educatie	verlaagd	<i>Zoals op te maken valt uit de begroting 2009 bestond de doelgroep van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) als gevolg van rijksregelgeving vooral uit achterstandsleerlingen. Ons college is bezig met het uitbreiden van het bereik met kinderen die niet in achterstandssituaties opgroeien, zodat kinderen van verschillende achtergronden elkaar op jonge leeftijd leren kennen en van elkaar leren. Het aantal doelgroepkinderen is dus vergroot en daarmee is de ambitie omhoog gegaan.</i>
6a	Bewonersinitiatieven	verlaagd	<i>De aanpassing van de doelstelling heeft geleid tot een verlaging van de ambitie.</i>
6b	Straatagenda's	verlaagd	<i>De aanpassing van de doelstelling heeft geleid tot een verlaging van de ambitie.</i>
9aa	Bestrijding illegale bewoning	verlaagd	<i>Doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling. Dit is onzes inziens geen ambitieverlaging, maar een aanpassing van de meting die meer recht doet aan de aard van de doelstelling. Ons college vindt het niet terecht dat dit als een ambitieverlaging wordt aangemerkt.</i>

tabel 2-2: bevindingen bij aanpassing doelstellingen

nr	naam doelstelling	ambitie verandering volgens RR	reactie college
9ab	Bestrijding illegale bewoning	verlaagd	<i>Doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling. Dit is onzes inziens geen ambitieverlaging, maar een aanpassing van de meting die meer recht doet aan de aard van de doelstelling. Ons college vindt het niet terecht dat dit als een ambitieverlaging wordt aangemerkt.</i>
9b	Bestrijding hennepkwekerijen	verlaagd	<i>Idem.</i>
9c	Terugbrengen illegale woonvorming	verlaagd	<i>Idem.</i>
17b	Kleinschalige bedrijfsruimten	verlaagd	<i>De aanpassing van de doelstelling heeft geleidt tot een verlaging van de ambitie.</i>
3ac	Meer Rotterdammers aan het werk	verhoogd	<i>De aanpassing van de doelstelling heeft geleidt tot een verhoging van de ambitie.</i>
7d	Schoon	verhoogd	<i>Idem.</i>
19b	Nieuwe buitenlandse bedrijven	verhoogd	<i>Idem.</i>
20	Meer hotelovernachtingen	verhoogd	<i>Idem.</i>
2a	Realisatie Brede scholen	onbekend	<i>Ons college hanteert de lijn dat indien de ambitieverandering niet uit de aanpassing blijkt, dit niet als een ambitieverlaging of verhoging aangemerkt kan worden.</i>
3ad	Meer Rotterdammers aan het werk	onbekend	<i>Idem.</i>
3ca	Leven lang leren	onbekend	<i>Idem.</i>
3cb	Leven lang leren	onbekend	<i>Idem.</i>
4b	Toename gebruik bijzondere bijstand	onbekend	<i>Idem.</i>
8b	PGA Jeugd	onbekend	<i>Idem.</i>
15a	Kindvriendelijke wijken	onbekend	<i>Zie 2a. Omdat de gehele doelstelling is veranderd is er geen inzicht in de ambitieverandering ten opzichte van de oude definitie.</i>
21a	Kansenzones	onbekend	<i>Zie 2a . 1 definitie is versoepeld en 1 definitie is aangescherpt. Ons college ziet per saldo geen verandering van de ambitie.</i>

2-2 nawoord rekenkamer

De rekenkamer heeft kennisgenomen van de bestuurlijke reactie van het college. B en W merken op dat de rekenkamer gebruik heeft gemaakt van de werkzaamheden die ASR in opdracht van B en W heeft uitgevoerd. Dit is juist. Wel attenderen wij u erop dat de rekenkamer zelfstandig een oordeel heeft gevormd over het behalen van de collegeresultaten door B en W. Daarnaast hebben wij, aanvullend op het onderzoek van ASR, ons een oordeel gevormd over de wijzigingen in het definitieboekje: de ambitieveranderingen.

B en W onderschrijven in zijn algemeenheid de bevindingen en aanbevelingen van de rekenkamer, maar verschilt in een aantal gevallen van mening. In het vervolg van dit nawoord gaan wij op deze verschillen in.

B en W nuanceren in hun reactie de blauwe scores van de rekenkamer: sommige cijfers komen met een beperkte frequentie beschikbaar en soms zijn de gegevens het beste cijfermateriaal dat voor handen is (B en W kleur wit). De rekenkamer waardeert het dat B en W hiermee helderheid schept over de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de cijfers die ze presenteren aan de raad. Dat maakt een debat mogelijk over de vraag waarom het college over de afgesproken mijlpalen geen of minder betrouwbare informatie voorhanden heeft. Het politieke debat zou echter vooral moeten gaan over de vraag of het college zijn doelen heeft gehaald. Dit is met ontbrekende of minder betrouwbare informatie niet (goed) mogelijk.

Overigens zou van B en W mogen worden verwacht dat als zij kiezen voor jaarlijkse mijlpalen, zij ook zorgen voor tijdige en betrouwbare informatie over de realisatie van die mijlpalen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat een tweejaarlijkse monitor een jaarlijkse monitor moet worden. In dit verband merkt de rekenkamer nog op dat zij met de kleur blauw niet wil zeggen dat het college geen resultaten boekt. Onze kritiek richt zich op het meetinstrumentarium dat niet op orde is, waardoor er geen betrouwbare uitspraken over de mate van realisatie mogelijk zijn.

B en W gaan expliciet in op doelstelling 18b. Volgens B en W was het beoogde resultaat al in 2007 behaald. De cijfers over 2007 heeft de rekenkamer begin juni 2009 ontvangen en niet meer kunnen controleren.

B en W merken op besloten te hebben de definities van een aantal doelstellingen te wijzigen om deze beter controleerbaar te laten zijn. De rekenkamer merkt 12 van deze wijzigingen aan als ambitieverandering. B en W is mening dat in het merendeel van de gevallen geen sprake is van een gewijzigde ambitie. B en W gaan in het bijzonder in op de doelstellingen 9a tot en met 9c. B en W vinden de wijziging van een prestatiedoelstelling in een procesdoelstelling geen verlaging van de ambitie maar een aanpassing van de meting die meer recht doet aan de aard van de doelstelling. De huidige formulering maakt het echter mogelijk om het doel te halen (in behandeling nemen van meldingen, doelstelling 9a), zonder dat het feitelijke doel (beëindiging van de illegale situatie) is gerealiseerd. Daarbij richt de inspanning zich nu op een administratieve handeling. Dit merkt de rekenkamer aan als een ambitieverlaging. Overigens merken wij in ook onze rapportage op dat de wijziging in deze doelstellingen zijn geïnitieerd om de doelstellingen controleerbaar te maken en dat de raad hierover ook is geïnformeerd.

B en W geven aan erop toe te zullen blijven zien dat wijzigingen in de definities van doelstellingen expliciet aan de raad worden voorgelegd. B en W voegen daaraan toe dat dit inclusief het effect op het ambitieniveau zal zijn. Dit is naar onze mening een goede aanvulling op eerdere toezegging van B en W om de raad te informeren over de wijzigingen in het definitieboekje.

Tot slot zijn wij van mening dat B en W ook technische aanpassingen in definities en bronmateriaal aan de raad dienen te melden. Het belang hiervan neemt toe als deze aanpassingen een ambitieverlaging tot gevolg hebben.

nota van bevindingen

1 inleiding

1-1 collegeresultaten 2008

In het collegeprogramma 2006-2010 'De stad van aanpakken – voor Rotterdams resultaat' heeft het college van B en W de Rotterdamse aanpak gepresenteerd. In deze aanpak geeft het college aan afrekenbaar te willen zijn op zijn prestaties. Om dit vorm te geven heeft het college meetbare doelstellingen opgenomen in het collegeprogramma en het 'Definitieboek Collegeresultaten 2006-2010' opgesteld. De raad heeft bij motie Sørensen de rekenkamer verzocht om een onderzoek te verrichten naar de doelstellingen van het college.¹ De rekenkamer heeft dit verzoek ingewilligd en dit heeft in 2008 geleid tot het rekenkamerrapport 'Resultaten tellen, realisatie collegeprogramma in 2007'.²

Naar aanleiding van dit rapport is op initiatief van de Bestuursdienst in de zomer 2008 een traject gestart om het definitieboekje voor een aantal doelstellingen aan te passen om zo de controleerbaarheid van de doelstellingen te verbeteren. ASR heeft de Bestuursdienst hierbij ondersteund. Het college heeft een nieuwe versie van het definitieboekje uitgebracht, het 'Definitieboek collegeresultaten 2006-2010', versie september 2008'.

Tevens heeft het college ASR opdracht gegeven de programmaverantwoording jaarlijks te controleren, vanaf onderzoeksjaar 2008. ASR rapporteert hierover aan het college. De rekenkamer vormt zelfstandig een oordeel en rapporteert over de juistheid en controleerbaarheid aan de raad. De rekenkamer heeft bij haar werkzaamheden gebruikgemaakt van de controle die door ASR is verricht.

Het college rapporteert in het jaarverslag 2008 zijn behaalde resultaten over 2008. Hierbij geeft het college aan in hoeverre het op koers ligt aan de hand van de drie stoplichtkleuren. Conform voorgaande jaren geeft de rekenkamer in dit rapport aan wat het oordeel is van de rekenkamer is over het behalen van de resultaten 2008 in relatie tot de mijlpalen 2008.

1-2 ambitieveranderingen

Doelen realiseren kost tijd. De doelen zijn voor de gehele collegeperiode vastgesteld en afgesproken met de raad. Het is zowel bestuurlijk als organisatorisch van belang dat de doelen en alle bijbehorende definities in beginsel niet veranderen. Uitzonderingen hierop zijn enerzijds technische onvolkomenheden en anderzijds veranderende maatschappelijke omstandigheden of bestuurlijke inzichten die tijdens de collegeperiode leiden tot een koersbijstelling. Dan valt juist aan te bevelen om deze gewijzigde koers ook tot uitdrukking te brengen in een bijstelling van het collegeprogramma en bijbehorende doelstellingen. Het college heeft aan de raad toegezegd eventuele aanpassingen van het definitieboekje jaarlijks bij de begroting aan de raad te zullen voorleggen.

¹ Motie Sørensen, 12 oktober 2006 (zie bijlage 3).

² Resultaten tellen, realisatie collegeprogramma in 2007.

In 2008 is een aantal doelstellingen gewijzigd. De raad heeft deze wijzigingen in de 3e bestuursrapportage opgemerkt en naar aanleiding daarvan heeft de raad de motie Pastors en de motie Harreman aangenomen.^{3,4} In deze moties wordt de rekenkamer verzocht om in haar onderzoek de wijzigingen in het definitieboekje (september 2008) mee te nemen en daarbij vast te stellen of die wijzigingen geleid hebben tot een lager ambitieniveau. De rekenkamer heeft in de onderzoeksopzet, behorend bij dit onderzoek, laten weten dit verzoek in te willigen. Conform de toezegging door het college aan de raad, is de rekenkamer nagegaan of de raad over deze veranderingen is geïnformeerd.

1-3 doel- en vraagstelling

1-3-1 doelstelling

Doelstelling van dit onderzoek is te komen tot oordelen over:

- de relevantie, juistheid en controleerbaarheid van de door het college gerapporteerde resultaten 2008 in de verantwoording over 2008;
- het behalen van de mijlpalen 2008 door het college;
- de eventuele verandering van het ambitieniveau ten opzichte van het begin van de collegeperiode door het aanbrengen van wijzigingen in het definitieboekje van september 2007, en in hoeverre dit goed is gecommuniceerd aan de raad.

1-3-2 onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvragen luiden als volgt:

In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 van het college relevant, controleerbaar en juist en zijn hiermee de mijlpalen over 2008 gehaald?

Hebben wijzigingen in het definitieboekje geleid tot een verandering van het ambitieniveau ten opzichte van de ambitie die aan het begin van de collegeperiode was uitgesproken door het college en is de raad hierover goed geïnformeerd?

De centrale onderzoeksvragen zijn onder te verdelen in de volgende deelvragen:

- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 relevant?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 controleerbaar?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 juist?⁵
- Komen de resultaten 2008 in de verantwoording 2008 overeen met de mijlpalen over 2008?
- Hebben de veranderingen in het definitieboekje geleid tot een verandering van het ambitieniveau ten opzichte van september 2007?
- Is er sprake van veranderingen in het definitieboek en als dat het geval is, heeft het college de raad hierover geïnformeerd?

³ Motie Pastors, 16 december 2008 (zie bijlage 3).

⁴ Motie Harreman, 13 november 2008 (zie bijlage 3).

⁵ Bij doelstellingen waar de nulmeting van belang is voor het vaststellen van het behalen van het resultaat 2008 is de nulmeting ook onderzocht.

1-4 onderzoeksmethode

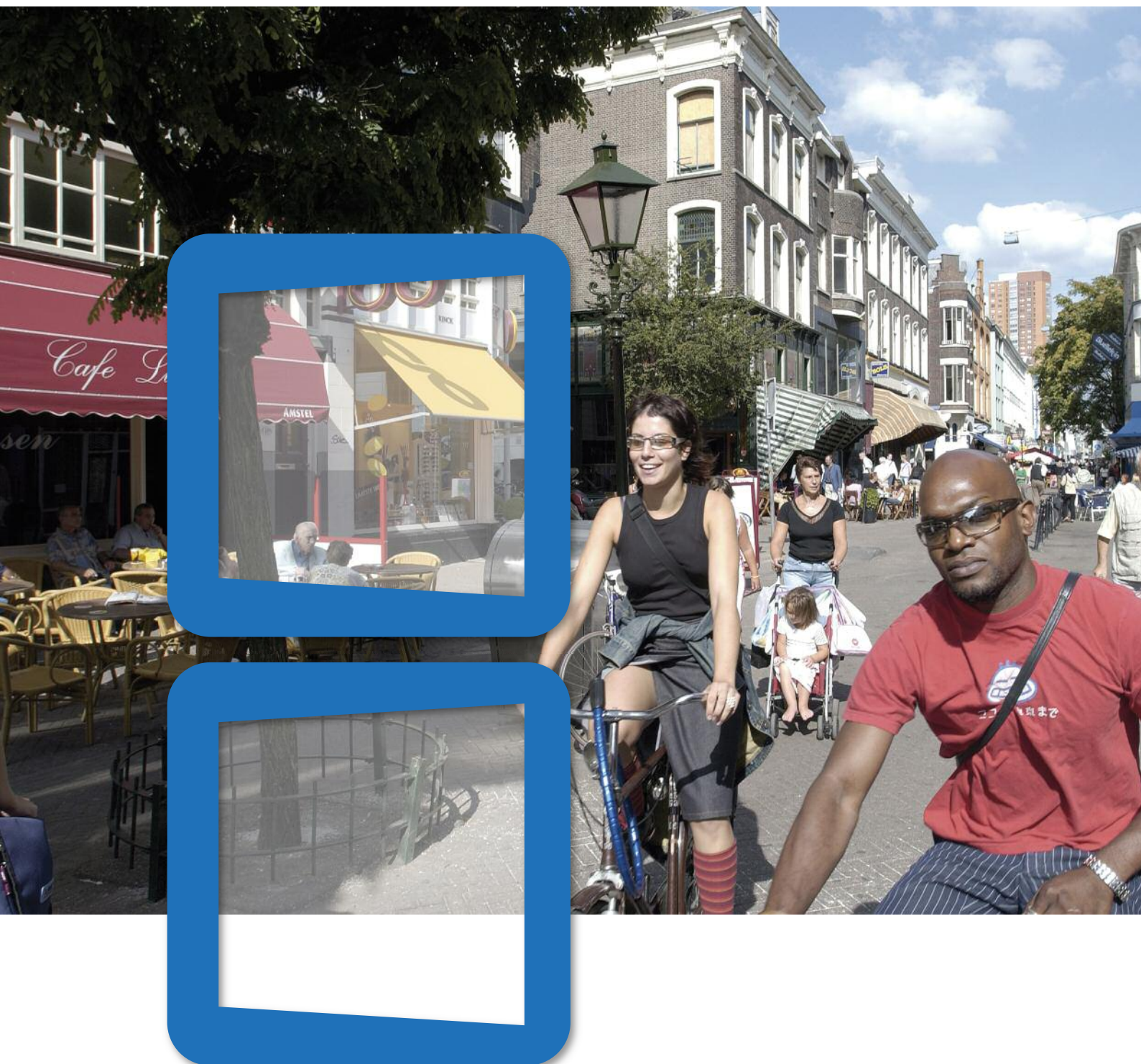
In dit onderzoek is gebruikgemaakt van documentenonderzoek, overleg en interviews.

Verschillende documenten zullen geraadpleegd worden, waaronder:

- jaarverslag 2008;
- het definitieboek collegedoelstellingen 2006-2010 versie september 2007;
- het definitieboek collegedoelstellingen 2006-2010 versie september 2008;
- documentatie met betrekking tot de collegedoelstellingen van verschillende diensten;
- documentatie van uitgevoerde werkzaamheden door ASR;
- de eindrapportage van ASR;
- relevante raads(commis­sie)- en stafverslagen;
- agendaposten en besluiten van het college van B en W.

De rekenkamer heeft gebruikgemaakt van de werkzaamheden die ASR heeft uitgevoerd in het kader van de controle van het collegeprogramma 2008. De rekenkamer heeft vastgesteld dat de rekenkamer en ASR onderzoek doen op basis van dezelfde normen. Of het onderzoek ook conform deze normen heeft plaatsgevonden is door de rekenkamer vastgesteld door met ASR deel te nemen aan de controle van een aantal doelstellingen en door periodiek overleg. Daarnaast heeft de rekenkamer een integrale review uitgevoerd op de resultaten 2008 behorende bij de collegedoelstellingen. Hiermee is vastgesteld dat ASR op basis van haar werkzaamheden juiste conclusies heeft getrokken.

De rekenkamer heeft mede op basis hiervan een zelfstandig oordeel gevormd over de relevantie, controleerbaarheid en juistheid van de verantwoorde collegeresultaten.

2 relevantie, controleerbaarheid en juistheid verantwoording 2008

2-1 inleiding

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 relevant?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 controleerbaar?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2008 juist?⁶

Het college verantwoordt zich over de collegedoelen in het jaarverslag 2008. Alvorens een uitspraak gedaan wordt over het behalen van de mijlpalen 2008 heeft de rekenkamer de resultaten 2008 achtereenvolgens getoetst aan de volgende criteria: relevantie, controleerbaarheid en juistheid.

Overigens is het een eerste voorwaarde dat het college in het definitieboekje een jaarlijkse mijlpaal bij de doelen heeft opgenomen en in het jaarverslag 2008 per doelstelling een resultaat 2008 heeft geformuleerd. Immers, als er geen mijlpalen zijn of als er geen verantwoording is, kan niet worden vastgesteld of de doelstelling is behaald.

Als aan deze eerste voorwaarde is voldaan, kan de relevantie worden vastgesteld. Bij het criterium relevantie is vastgesteld of het verantwoorde resultaat 2008 betrekking heeft op de mijlpaal 2008. Als het verantwoorde resultaat 2008 relevant is, is vastgesteld of het verantwoorde resultaat 2008 controleerbaar is: is het na te tellen? Vervolgens is vastgesteld of de gerapporteerde gegevens juist zijn. In tabel 2-1 zijn de criteria opgenomen:

tabel 2-1: normen voor de resultaten 2008

norm	criterium
normen voor de kwaliteit van de formulering van verantwoorde resultaten	
relevantie	de gegevens uit de verantwoorde resultaten zijn <i>naar aard gelijk</i> aan die in de mijlpalen
	de verantwoorde resultaten zijn <i>volledig</i> aan alle gegevens in de mijlpaal
	de verantwoorde gegevens zijn <i>eenduidig</i> , d.w.z. niet voor meerdere interpretaties vatbaar
	de verantwoorde resultaten zijn <i>tijdspecifiek</i> , d.w.z. het is duidelijk op welke periode de resultaten betrekking hebben en ze zijn recent
normen voor de kwaliteit van de gegevens inzake de verantwoorde resultaten	
controleerbaarheid	de verantwoorde resultaten zijn te controleren op basis van registraties en brondocumenten
juistheid	de verantwoorde resultaten zijn goed, correct

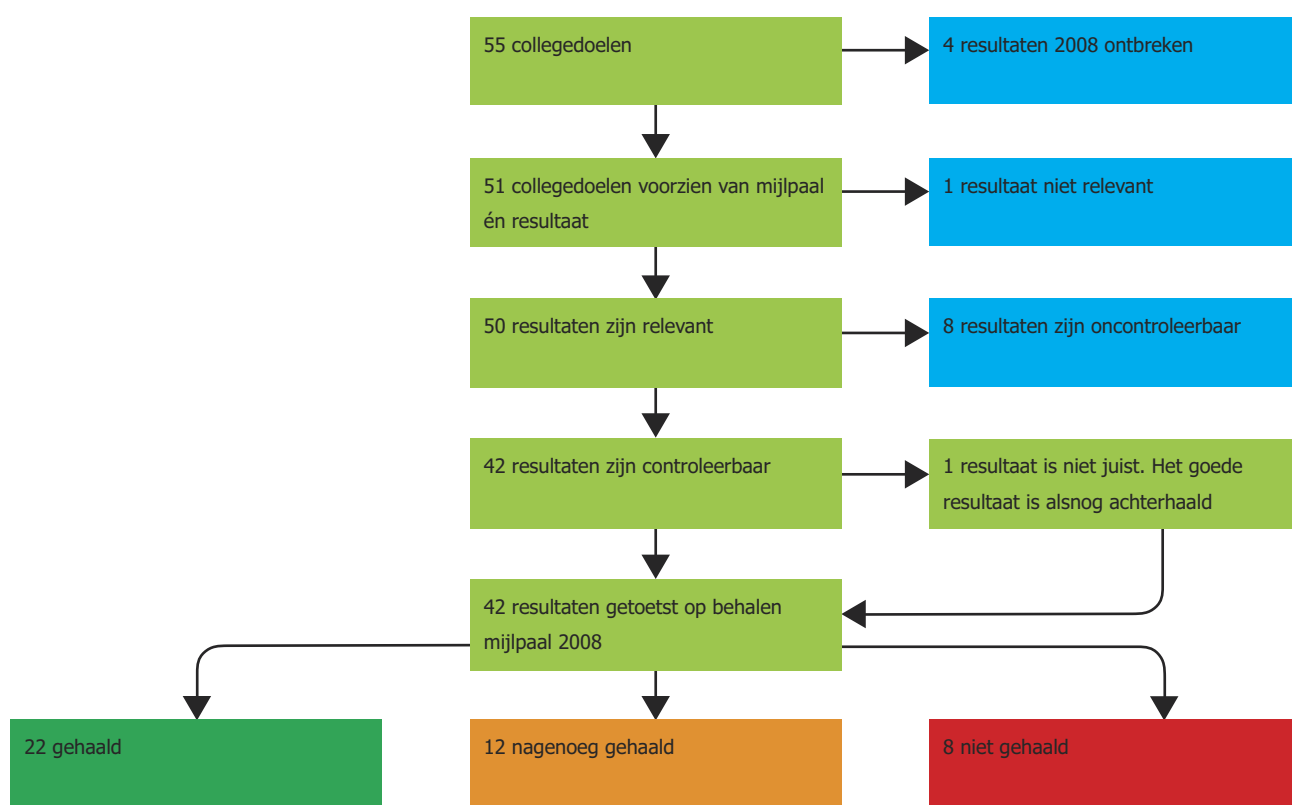
⁶ Bij doelstellingen waar de nulmeting van belang is voor het vaststellen van het behalen van het resultaat 2008 is de nulmeting ook onderzocht.

2-2 bevindingen relevantie, controleerbaarheid en juistheid

41 van de in totaal 55 resultaten 2008 zijn relevant, controleerbaar en juist verantwoord door het college.

Bij 4 van de 55 doelstellingen is geen resultaat 2008 gepresenteerd. Van de resterende 51 doelstellingen blijkt één gepresenteerd resultaat 2008 te laat opgeleverd te zijn waarvoor de rekenkamer dit niet meer in het onderzoek kon betrekken (doelstelling 18B). De wel opgeleverde informatie was niet relevant voor de mijlpaal. Van de resterende 50 college doelstellingen die relevant waren, bleken er 8 niet controleerbaar te zijn. Er kan namelijk niet vastgesteld worden wat het werkelijk behaalde resultaat over 2008 is. Voor de overige 42 resultaten 2008 is vastgesteld of deze juist zijn verantwoord door het college. Eén resultaat 2008 bleek niet juist verantwoord te zijn (doelstelling 20). De rekenkamer kon wel het juiste resultaat 2008 achterhalen en heeft dit getoetst aan de mijlpaal 2008. Schematisch is het bovenstaande in figuur 2-2 weergegeven.

figuur 2-2: schema relevante, controleerbare en juiste resultaten 2008

In bijlage 1 zijn alle doelstellingen en mijlpalen 2008 opgenomen, evenals het resultaat 2008 volgens het college. Indien een doelstelling niet heeft voldaan aan de criteria relevant, controleerbaar of juist, is in de bijlage een korte toelichting hierop gegeven.

De drie gekleurde blokken onderaan het schema worden verder toegelicht in hoofdstuk 3.

3 behaalde resultaten 2008

3-1 inleiding

In dit hoofdstuk wordt de volgende deelvraag beantwoord:

- Komen de resultaten 2008 in de verantwoording 2008 overeen met de mijlpalen over 2008?

In het jaarverslag 2008 geeft het college per doelstelling weer wat het resultaat 2008 is. Ook geeft het college door middel van een kleur (het stoplichtmodel: groen, oranje of rood) aan of daarmee het beoogde resultaat voor het jaar 2008 is behaald.

Wij hebben de resultaten 2008 onderzocht op relevantie, controleerbaarheid en juistheid (hoofdstuk 2) en vervolgens het resultaat vergeleken met de mijlpaal 2008. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het behalen van de mijlpalen 2008 zoals uit het onderzoek van de rekenkamer naar voren is gekomen.

3-2 bevindingen realisatie mijlpalen 2008

Het college heeft 22 mijlpalen 2008 volledig behaald in 2008 en 12 mijlpalen nagenoeg behaald in 2008. 8 mijlpalen 2008 zijn niet gehaald.

Uit het vorige hoofdstuk bleek een resultaat niet juist te zijn, maar de rekenkamer heeft het juiste resultaat kunnen achterhalen. In totaal zijn 42 resultaten gerelateerd aan de mijlpaal 2008, waarbij is vastgesteld of de mijlpaal is gehaald.

De rekenkamer hanteert daarbij de volgende schaal:

- mijlpaal gehaald: 100% (groen);
- mijlpaal bijna gehaald: voor 80-100% (oranje);
- mijlpaal niet gehaald: minder dan 80% (rood).

Voor de 55 doelstellingen leidt dit tot de volgende vijf categorieën die in tabel 3-1 zijn weergegeven.

tabel 3-1: behaalde mijlpalen 2008

schaal	aantal	kleur
geen resultaat 2008 of (relevante) verantwoording gegeven	5	blauw
er is geen controle mogelijk van de juistheid van het resultaat	8	blauw
mijlpaal gehaald	22	groen
mijlpaal nagenoeg gehaald, voor 80% - 100%	12	oranje
mijlpaal niet gehaald	8	rood
totaal aantal collegedoelstellingen	55	

De rekenkamer hanteert dezelfde kleuren en percentages als het college om aan te geven of de mijlpalen 2008 zijn behaald (groen, oranje, rood). Echter, daar waar geen resultaat 2008 is verantwoord door het college, rapporteert het college de kleur 'wit'. De rekenkamer hanteert hiervoor de kleur 'blauw'. Verder onderkent het college geen doelstellingen die niet controleerbaar zijn of die geen betrouwbare registratie hebben. De rekenkamer onderkent dit wel. Resultaten die niet controleerbaar zijn of die geen betrouwbare registratie hebben krijgen van de rekenkamer de kleur 'blauw'. In hoofdstuk 2, figuur 2-2 zijn de uitkomsten opgenomen.

In de bijlage 1 zijn alle doelstellingen en mijlpalen 2008 opgenomen, evenals het resultaat 2008 volgens het college. Per doelstelling is de kleur van het college en de kleur van de rekenkamer weergegeven. Verschillen van inzicht tussen het college en de rekenkamer zijn nader toegelicht.

4 ambitieverandering

4-1 inleiding

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

- Is er sprake van veranderingen in het definitieboek en als dat het geval is, hebben de veranderingen in het definitieboekje dan geleid tot een verandering van het ambitieniveau ten opzichte van september 2007?
- Heeft het college de raad geïnformeerd over de wijzigingen in het definitieboekje?

In paragraaf 4-2 en 4-3 wordt ingegaan op de ambitieveranderingen. In paragraaf 4-4 wordt ingegaan op de informatievoorziening aan de raad. Hierbij is als norm gesteld dat de raad over ambitieveranderingen in het definitieboekje geïnformeerd dient te worden, conform de toezegging van het college.

Voor het onderzoek naar de ambitieveranderingen is een aantal van 58 doelstellingen aangehouden. Hierbij is uitgegaan van het aantal doelstellingen van het definitieboek 2007 en zijn de doelstellingen die uit meer delen bestaan gesplitst (3a en 3c).

4-2 veranderingen in het definitieboekje

Het definitieboek collegeresultaten 2006-2010 is in deze collegeperiode twee keer aangepast. Voor de eerste keer in september 2007 en voor de tweede keer in september 2008. De meest recente versie van het definitieboek is de versie van september 2008. In deze versie is een aantal doelstellingen aangepast ten opzichte van de versie van september 2007. De aanpassing van de doelstellingen zijn merendeels ingegeven door de wens van het college om de oncontroleerbare doelstellingen zodanig aan te passen dat alsnog een uitspraak gedaan kan worden over de realisatie van het doel. Dit heeft aanpassingen tot gevolg in de doelstellingen en/of definities, waardoor het veelal onvermijdelijk is dat hiermee ook de ambitie van de doelstelling wordt aangepast.

De raad heeft twee moties aangenomen waarin ze de rekenkamer heeft gevraagd een oordeel te geven over de aanpassingen.⁷ De rekenkamer heeft beide definitieboekjes naast elkaar gelegd en is per doelstelling nagegaan of door de wijziging sprake is van een ambitieverandering.

Onder een ambitieverandering kan onder meer verstaan worden:

- een verruiming of versmalling van de definitie;
- een verhoging of verlaging van het percentage of aantal dat het college wil bereiken;
- verandering van effect- of prestatiedoelstelling naar procesdoelstelling en visa versa;
- een toevoeging aan de doelstelling, waardoor deze wordt uitgebreid of beperkt;
- een verandering van meetmoment (eerder of later);
- een aanpassing van een percentage naar een absoluut getal en vise versa.

Of bij de ambitieverandering sprake is van een verlaging of verhoging van de ambitie dient per individuele wijziging gewogen te worden. In paragraaf 4-3 gaat de

⁷ Motie Pastors en motie Harreman, 16 december 2008.

rekenkamer in op de wijzigingen die geleid hebben tot een verlaging of verhoging van de ambitie. Ook is er een aantal wijzigingen in de ambitie waarbij niet is vast te stellen of dit zal leiden tot een verlaging of een verhoging. In bijlage 2 zijn alle doelstellingen opgenomen waarbij sprake is van een ambitieverandering.

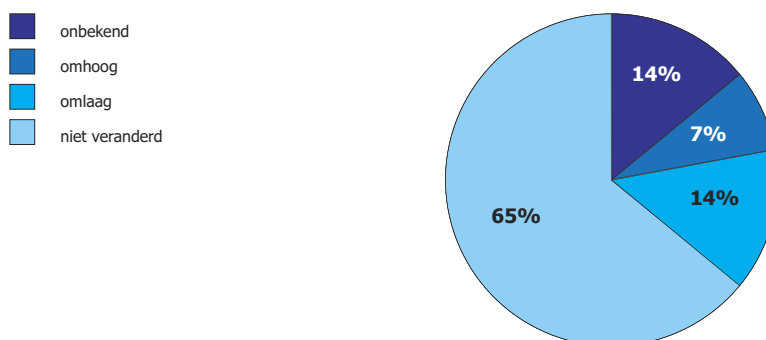
4-3 ambitieveranderingen

Bij 20 van de 58 doelstellingen is sprake van een ambitieverandering ten opzichte van september 2007. Bij 8 doelstellingen gaat het om een ambitieverlaging, bij 4 doelstellingen om een ambitieverhoging en bij 8 doelstellingen is het onduidelijk welke gevolgen de verandering heeft.

4-3-1 aantal en soorten ambitieveranderingen

Bij de doelstellingen waarbij ambitieveranderingen zijn geconstateerd, blijken de ambities in een aantal gevallen hoger en in een aantal gevallen lager. Tevens zijn er doelstellingen waarbij wel duidelijk is dat de ambitie is veranderd, maar niet in welke richting de ambitie is veranderd. In figuur 4-1 is weergegeven bij hoeveel doelstellingen de ambitie niet is veranderd (38; 65%), bij hoeveel deze is verhoogd (4; 7%), bij hoeveel verlaagd (8; 14%) en bij hoeveel doelstellingen de ambitie is veranderd in een onbekende richting (8; 14%).

figuur 4-1: cirkeldiagram ambitieveranderingen

In de navolgende subparagrafen worden de ambitieveranderingen die omlaag, omhoog of onbekend zijn nader toegelicht.

4-3-2 ambitieverlagingen

Bij 14% van de doelstellingen is sprake van een ambitieverlaging. Hierin zijn drie vormen te onderscheiden:

- een verruiming van definities;
- een verandering van effectdoelstelling naar procesdoelstelling;
- een wijziging van het meetmoment.

In onderstaande kaders worden voorbeelden gegeven van ambitieverlagingen.⁸

⁸ Bij 'ambitieverlaging door verandering van effect naar proces' wordt doelstelling 9b als voorbeeld gegeven. Dit geldt evenzo voor doelstelling 9a, 9c en 9d. In paragraaf 4-4 is aangegeven dat de raad over deze ambitieverlaging goed is geïnformeerd.

verruiming van definities

Doelstelling 17b luidde in het definitieboek van september 2007: 'Minimaal 35.000 m2 (BVO) voor kleinschalige bedrijvigheid, worden aan de voorraad toegevoegd, waarvan 25% voor de creatieve sector'. Kleinschalige bedrijvigheid was gedefinieerd als: 'bedrijven tot maximaal 20 arbeidsplaatsen en een oppervlakte van minimaal 25 m2 en maximaal 2000 m2'. In het definitieboek van september 2008 is het aantal arbeidsplaatsen uit de definitie gehaald. Een bedrijf met meer dan 20 arbeidsplaatsen kan hierdoor ook gerekend worden tot een kleinschalig bedrijf. De groep met kleinschalige bedrijven wordt hierdoor groter. Dit is aan te merken als een verlaging van de ambitie.

prestatiedoelstelling naar procesdoelstelling

Doelstelling 9b luidde in het definitieboek van september 2007: 'jaarlijks worden 600 ontdekte hennepkwekerijen ontmanteld'. De doelstelling is in het definitieboek van 2008 veranderd in 'Iedere melding bij het Hennepteam, die mogelijk een illegale hennepkwekerij betreft, wordt binnen één werkdag in onderzoek genomen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie'. De nieuwe doelstelling heeft betrekking op het proces, de oude doelstelling had betrekking op het bereiken van een prestatie. Dit beschouwt de rekenkamer als verlaging van de ambitie.

4-3-3 ambitieverhogingen

Bij 7% van de doelstellingen is sprake van een ambitieverhoging. Hierin zijn twee vormen te onderscheiden:

- een verhoging van het percentage of aantal dat het college wil bereiken;
- een toevoeging aan de doelstelling, waardoor deze is uitgebreid.

verhoging van percentage of aantal dat het college wil bereiken

Doelstelling 20 luidde in het definitieboek van september 2007: 'Het aantal hotelovernachtingen groeit van 2005 naar 2010 met 20%'. De nulmeting was 889.500. Een verhoging van 20% zou uitkomen op 1,07 miljoen hotelovernachtingen. De doelstelling volgens het definitieboek van september 2008 luidt: 1,1 miljoen hotelovernachtingen in 2010. Dit betekent dat de ambitie is verhoogd; het college wil nu 30.000 hotelovernachtingen meer behalen.

toevoeging aan een doelstelling

Doelstelling 19b luidde in het definitieboek van september 2007: 'Er komen in deze collegeperiode 25 nieuwe internationale ondernemingen'. In het definitieboek van september 2008 is hieraan toegevoegd 'welke zich dankzij actieve betrokkenheid van de dienst in Rotterdam vestigen'. Dit is een ambitieverhoging, aangezien nieuwe internationale ondernemingen die zelf het initiatief nemen zich hier te vestigen nu in principe niet meer meetellen, terwijl dit eerder wel het geval was.

4-3-4 ambitieveranderingen in onbekende richting

Bij 14% van de doelstellingen is sprake van een ambitieverandering in een onbekende richting. Hierin zijn vier vormen te onderscheiden:

- een verandering van meetmoment, waarbij de definities zijn veranderd;
- een aanpassing van een percentage naar een absoluut getal;
- een verhoging of verlaging van het aantal of percentage in combinatie met een versmalling of verruiming van definities;
- een andere aanpassing in de doelstelling, waarvan het gevolg voor het ambitieniveau onduidelijk is, zoals een meting ten opzichte van een andere doelgroep.

verandering van meetmoment

Doelstelling 2a luidt in het definitieboek van september 2008: 'in 2010 zijn er in het basisonderwijs 45 Brede Scholen die leerlingen een programma van 6 uur per week extra bieden'. Volgens het definitieboek van september 2007 werd een Brede school meegeteld wanneer een aanvraag was gehonoreerd via een vaststellingsbeschikking en de financiële en inhoudelijke verantwoording was goedgekeurd. In het definitieboek van september 2008 is aangegeven dat Brede scholen worden geteld wanneer er een aanvraag is gehonoreerd via een verleningsbeschikking. Deze verandering kan tot gevolg hebben dat de ambitie is verlaagd, namelijk wanneer de scholen die een verleningsbeschikking krijgen, niet per definitie ook allemaal een vaststellingbeschikking krijgen. Echter, wanneer elke school beide beschikkingen ontvangt is de ambitie niet veranderd.

van percentage naar absoluut getal

Doelstelling 3c luidde in het definitieboek van 2007: '50% van het aantal opscholingen is gekoppeld aan werkaanvaarding vanuit de WWB bij dezelfde werkgevers (B)'. Deze doelstelling is gewijzigd in: '500 opscholingen zijn gekoppeld aan werkaanvaarding vanuit de WWB'. 500 is weliswaar gelijk aan de helft van het oorspronkelijke doel (1000). Echter, wanneer meer dan 1000 werknemers zouden zijn opgeschoold zou 50% betekenen dat er ook meer dan 500 opscholingen gekoppeld moeten zijn aan werkaanvaarding vanuit de WWB. Wanneer minder dan 1000 werknemers zouden zijn opgeschoold, zou dit uitkomen op minder dan 500 werkaanvaarding vanuit de WWB. De verandering in deze doelstelling kan dus gevolgen hebben voor de ambitie, maar of dit effect werkelijk optreedt en in welke richting is niet duidelijk.

4-4 informatie aan de raad over ambitieveranderingen

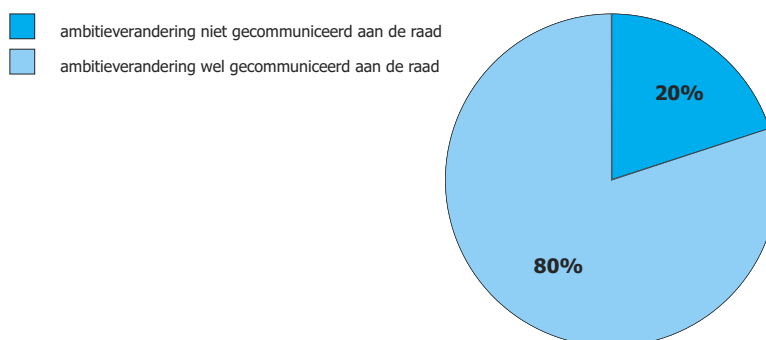
Bij 16 van de 20 doelstellingen waarvan de ambitie is aangepast is de raad over deze aanpassingen geïnformeerd (80% van de gevallen).

Wanneer de ambitie van een doelstelling is aangepast door wijzigingen in het definitieboek, zou de raad hierover moeten worden geïnformeerd. Het college heeft de raad geïnformeerd over wijzigingen in het definitieboek door bij de nieuwe versie van het definitieboekje een tabel met wijzigingen mee te sturen.⁹ De rekenkamer heeft beoordeeld of uit de tabel duidelijk blijkt dat de ambitie van een doelstelling is veranderd. Ook is nagegaan of uit de toelichting duidelijk blijkt in welke richting de ambitieverandering heeft plaatsgevonden.

Bij 20 doelstellingen is de ambitie veranderd. In figuur 4-2 is weergegeven in hoeverre de raad is geïnformeerd over de ambitieveranderingen.

⁹ Definitieboekje collegeresultaten 2006-2010. Bijlage 1: wijzigingen definitieboekje collegeprogramma 2006-2010

figuur 4-2: informatie aan de raad over ambitieverandering

Over 80% van de doelstellingen waarvan de ambitie is veranderd is de raad geïnformeerd. Over 20% van die doelstellingen, ofwel vier doelstellingen, heeft dit niet plaatsgevonden. Dit betrof drie doelstellingen waarbij sprake is van ambitieverlaging en een doelstelling waarbij onduidelijk is of sprake is van een verlaging of verhoging. In onderstaande kaders worden voorbeelden gegeven van ambitiewijzigingen waarover de raad wel respectievelijk niet is geïnformeerd.¹⁰

ambitieverandering waarover de raad is geïnformeerd

Doelstelling 9a, onderdeel A luidde: 'Met ingang van 2010 minder meldingen van illegale woonvorming door PZR en Interventieteams dan in 2006'. In het definitieboek van 2008 luidt deze doelstelling: '100% van de meldingen, die mogelijk een illegale woonvorming betreft, wordt in behandeling genomen, waarvan 90% binnen 10 werkdagen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie'. In de tabel met wijzigingen, die mee is gestuurd aan de raad bij aanbieding van het definitieboekje 2008, is aangegeven dat bij deze doelstelling voor een andere (beperkttere) indicator is gekozen. De reden hiervoor is eveneens vermeld. Het college geeft hierbij tevens aan dat de doelstelling door de verandering meer procesmatig van aard wordt.

ambitieverandering waarover de raad niet is geïnformeerd

In doelstelling 6B (straatagenda's) is een aantal wijzigingen aangebracht, zoals wijzigingen in de definitie van 'straat' en de definitie over het realiseren van een straatagenda. In de tabel is alleen aangegeven welke definities zijn veranderd. Er staat niet bij vermeld wat de veranderingen inhouden of wat voor consequenties deze veranderingen inhouden.

¹⁰ Bij 'ambitieverandering waarover de raad is geïnformeerd' wordt doelstelling 9a als voorbeeld gegeven. Dit geldt evenzo voor doelstelling 9b, 9c en 9d.

bijlagen

bijlage 1 overzicht scores per doelstelling

sociaal

doelstelling- nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
1	Taaltrajecten	20.000 Rotterdammers (bij voorkeur opvoeders, vrouwen en werkzoekenden) starten in deze collegeperiode een taaltraject gericht op participatie. Minimaal 70% van de taaltrajecten wordt succesvol afgerond.	jaarlijks starten 5000 taaltrajecten
2A	Realisatie Brede Scholen	In 2010 zijn er in het basisonderwijs 45 Brede Scholen die leerlingen een programma van 6 uur extra per week bieden.	21
2B	Extra programma's op school	In 2010 zijn er in het voortgezet onderwijs 25 scholen die gedurende drie of meer dagen per week open zijn van 8.00-17.00 uur met extra programma's voor leerlingen van de betreffende school en andere kinderen die in de wijk wonen waar de school staat, maar niet op de betreffende school zitten.	20
2C	Meer voor- en vroegschoolse educatie	80% van alle driejarigen maakt gebruik van een voorschoolse voorziening. Van de doelgroepkinderen die aan deze voorziening deelnemen, volgt 90% een programma voor- en vroegschoolse educatie.	77%, 80%
2D	Minder voortijdige schoolverlaters	In 2010 is het percentage voortijdige schoolverlaters, gemeten over het schooljaar 2007-2008, met 20% afgenomen ten opzichte van het in 2006 bekende percentage gemeten over schooljaar 2003/2004.	20,3% van de 17 tot 23 jarigen in schooljaar 2006/2007 is VSV'er.
3A	A) Meer Rotterdammers aan het werk	In 2010 zijn 20.000 Rotterdammers méér aan het werk dan in 2006. (A) 10.200 naar werk vanuit de WWB	2.900
	B) Meer Rotterdammers aan het werk	In 2010 zijn 20.000 Rotterdammers méér aan het werk dan in 2006. (B) 3.750 participatieplaatsen	1.200
	C) Meer Rotterdammers aan het werk	In 2010 zijn 20.000 Rotterdammers méér aan het werk dan in 2006. (C) 4.500 sociale activering	1.200
	D) Meer Rotterdammers aan het werk	In 2010 zijn 20.000 Rotterdammers méér aan het werk dan in 2006. (D) 2.300 stageplaatsen.	2.300
3B	Reductie aantal WWB-uitkeringen	Per 31 december 2009 is het aantal cliënten onder de 65 jaar met een bijstandsuitkering per saldo gedaald met 7.500.	29.750
3C	A) Leven lang leren	1.000 werknemers in de marktsector (niet of deels door overheid gefinancierd) zijn in deze collegeperiode gestart met opscholing (A), waarvan 500 van het aantal opscholingen is gekoppeld aan werkaanvaarding van de WWB (B).	A) 300 B) 250
4A-1	Rendement schuldhulpverlening	Het percentage minnelijke schuldhulpverleningstrajecten stijgt van 8% in 2006 naar 17% in 2009.	13%
4A-2	Bereik Kredietbank Rotterdam	Het aantal intakes stijgt van 4.000 in 2006 tot 5.600 in 2009.	4.900
4B	Toename gebruik bijzondere bijstand	Tussen 2006 en eind 2010 neemt het bereik van de bijzondere bijstand toe van ongeveer 50% (32.000 huishoudens) naar 60% (38.400 huishoudens) van de doelgroep.	54%

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
4.383	oranje	oranje	
20	oranje	oranje	In definitieboekje september is de mijlpaal 30. Per brief van 17 oktober 2008 aan de Commissie JOC is de raad over de wijziging van de mijlpaal van 30 naar 21 geïnformeerd.
20	groen	groen	
86%, 78%	oranje	oranje	
18,1% van de 17 tot 23 jarigen is VSV'er	groen	groen	
3.945	oranje	oranje	
1.642			
1.519			
1.632			
28.685	groen	groen	
A) 538 B) 217	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst beschikt over een registratie van werknemers die in deze collegeperiode zijn gestart met opscholing. Echter deze registratie bleek niet betrouwbaar te zijn, waardoor geen oordeel mogelijk is over het resultaat 2008.
17,94%	groen	groen	
6.185	groen	groen	
56,60%	groen	groen	

sociaal

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
5A	Terugdringen dak- en thuisloosheid	Eind 2009 zitten 1.740 dak- en thuislozen die behoren tot de doelgroep (unieke personen) in een stabiele mix van wonen en zorg.	1.100
5B	Zorg en ondersteuning voor jongeren	1.200 multiprobleemgezinnen volgen in deze collegeperiode een begeleidingstraject.	400
6A	Bewonersinitiatieven (Rotterdam Idee)	Jaarlijks worden gemiddeld 100 bewonersinitiatieven beloond met een financiële bijdrage (startpremie) van maximaal € 5.000. Waar nodig wordt een idee-indiener in contact gebracht met een professionele organisatie of andere burgers die helpen bij het uitvoeren van haar of zijn idee.	cumulatie van genomineerde ideeën t/m 2008: 200
6B	Straatagenda's	Het aantal gerealiseerde straatagenda's neemt toe van 250 in 2006 tot 500 in 2010	370
6C	Lekker Fit	In 2009 hebben kinderen op minstens de helft van het aantal basisscholen deelgenomen aan het programma Lekker Fit	39%
6D	Meer sportparticipatie	De sportparticipatie is, in de gebieden waar het aandeel sporters het kleinst is, in november 2009 met tenminste 5% gestegen en in de overige gebieden tenminste gelijk gebleven ten opzichte van november 2005.	2007: IJsselmonde 49,2 Feijenoord 48,2 Delfshaven 47,2 Pernis 45,1 Charlois 42
6E	Cultuur in de Wijken	De deelname aan culturele en kunstzinnige activiteiten in de wijken is in 2009 met 10% gestegen ten opzichte van 1-1-2007.	6%

veilig

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
7A	Wijkveiligheid (probleemwijken)	Met ingang van 2010 zijn er geen onveilige of probleemwijken meer in Rotterdam.	Oude Westen 5,0 Cool 5,2 Bloemhof 5,2 Tarnewijk 5,3 Stadsdriehoek CS 5,3 Oud Charlois 5,3 Spangen 5,5 Nw Crooswijk 5,5 Zuidplein 5,3 Pendrecht 5,5.

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
1.089	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst rapporteert over het aantal dak- en thuislozen die in een stabiele mix hebben gezeten in 2008. Volgens het definitieboekje moet gerapporteerd worden over het aantal dak- en thuislozen dat per 31 december 2008 in een stabiele mix zitten (de eindstand). Er is een interpretatie verschil met de dienst over de definitie.
1.099	groen	groen	
cumulatie van genomineerde ideeën t/m 2008: 207	groen	groen	
370	groen	groen	
36% (bij 63 van de 175 scholen is het Lekker fit programma uitgerold)	oranje	oranje	
uit de vrije tijdsmonitor blijkt dat de sportparticipatie in de 5 targetgebieden is gedaald t.o.v. 2005	rood	rood	
de cijfers over 2008 geven een stijging van 73% t.o.v. 2006.	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst heeft weliswaar totaaloverzichten met bezoekers per voorstelling, maar deze overzichten zijn niet te verifiëren. Hierdoor is de juistheid van de gegevens niet vast te stellen.

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
Oude Westen 3,5 Cool 5,2 Bloemhof 5,3 Tarwewijk 4,6 Stadsdriehoek CS 5,1 Oud Charlois 5,9 Spangen 6,3 Nw Crooswijk 5,8 Zuidplein 5,1 Pendrecht 5,5.	rood	rood	

veilig

doelstelling- nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
7B	Wijkveiligheid (veiligheidsindex)	Met ingang van 2010 scoort elke wijk tenminste even hoog op de Veiligheidsindex als in 2006.	zie nulmeting Veiligheidsindex 2006
7C	Wijkveiligheid (hotspots)	In 9 gebieden met cumulatie van problemen is de hotspotaanpak toegepast.	in alle 9 hotspotgebieden wordt op ten minste 3 van de 4 elementen fysiek, veilig schoon en heel en sociale cohesie inzet gepleegd onder regie van de stadsmarinier
7D	Schoon	Het gemiddelde schoonniveau in Rotterdam is structureel 4 of hoger (op een schaal van 1 t/m 5). In 2010 scoren maximaal 10 wijken van de 77 wijken gemiddeld onder niveau 4.	minimaal 62 wijken scoren gemiddeld 4 of hoger
7E	Heel	In 2010 is de score op het gebied van heel gemiddeld 3,5 voor alle wijken. Geen enkel meetpunt in de stad scoort bij twee of meer opeenvolgende metingen lager dan 3 (op een schaal van 1 tot 5) ten gevolge van dezelfde oorzaak.	maximaal 20 meetpunten scoren bij 2 of meer opeenvolgende metingen lager dan 3. 95% van alle wijken heeft gemiddeld een 3,5.
8A	PGA Volwassenen	Per jaar zijn de 450 meest overlastgevende en/of criminele volwassen personen in een PGA-traject geplaatst.	jaarlijks minimaal 450 volwassenen in PGA traject geplaatst
8B	PGA Jeugd	Jaarlijks worden ten minste 1.500 jongeren tot 23 jaar van wie (via DOSA, justitieel casusoverleg of de Jongvolwassenen aanpak) is vastgesteld dat ze in aanmerking komen voor de PGA-Jeugd, in een PGA-traject geplaatst.	1.500 jongeren worden jaarlijks in een PGA geplaatst
8C	PGA Antillianen	Er bevinden zich continu 700 Antillianen per jaar in een PGA-traject.	jaarlijks continue 700 in een traject
9A	Bestrijding illegale bewoning	Illegale woonvorming (IWW voorheen 'Buza') 100% van de meldingen, die mogelijk een illegale woonvorming betreft, wordt in behandeling genomen, waarvan 90% binnen 10 werkdagen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie	100% meldingen in behandeling genomen 50% binnen 10 werkdagen
9B	Bestrijding hennepwekerijen	Iedere melding bij het Hennepteam, die mogelijk een illegale hennepwekerij betreft, wordt binnen één werkdag in onderzoek genomen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie.	ingangsdatum 4ekw 08; 100% tijdens werkdagen, binnen 24 uur in onderzoek genomen
9C	Terugbrengen illegale verblijfsinrichtingen	100% van de meldingen, die mogelijk een illegale verblijfsinrichting betreft, wordt in behandeling genomen, waarvan 90% binnen 10 werkdagen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie.	100% van de meldingen in behandeling, waarvan 90% binnen 10 werkdagen

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
22,6% van de wijken heeft lager gescoord dan op de Veiligheidsindex 2006	rood	rood	
in de volgende wijken is de hotspotaanpak in werking: 1. Maximiliaanstraat 2. Frans Bekkerstraat e.o. 3. Verschoorblok 4. Mijntuinbuurt 5. Putsebocht/Hilleliet 6+7. Boulevard Zuid + Beijerkop West 8. Schepenbuurt 9. Mathenesserdijk	groen	groen	
73 van de 77 wijken scoren gemiddeld een 4 of hoger	groen	groen	
18 punten scoren bij 2 of meer opeenvolgende metingen lager dan een 3. Van 78 buurten scoren er 73 een 3,5 of hoger. Dit is 94%.	oranje	oranje	
477 volwassenen een PGA traject opgestart	groen	groen	
in 2008 zijn 1.702 jongeren in een traject geplaatst.	groen	groen	
824	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst kan niet aantonen dat gedurende het jaar (continu) 700 personen in een traject zaten.
75 meldingen waarvan 100% in behandeling is genomen 51% binnen 10 werkdagen.	groen	groen	
89,4% van de meldingen is tijdens werkdagen binnen 24 uur in onderzoek genomen.	groen	oranje	
100% van de meldingen is in behandeling genomen waarvan 39% binnen 10 dagen.	rood	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De gegevens in het bronbestand bleken niet correct te zijn. De rekenkamer kan dan ook geen uitspraak doen over de betrouwbaarheid van het gepresenteerde percentage behandelingen.

veilig

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
9D	Bestrijding illegale woonvorming	Illegale bewoning (Handhaven huisvestingsvergunning) 100% van de meldingen, die mogelijk een illegale bewoning – zonder huisvestingsvergunning – betreft, wordt in behandeling genomen, waarvan 90% binnen 10 werkdagen, met als doel het beëindigen van de illegale situatie.	100% in behandeling genomen en 90% binnen 10 werkdagen
10	Veilig Ondernemen	Met ingang van 2010 voelt 85% van de ondernemers zich nooit onveilig in de vestiging. 80% van de ondernemers voelt zich nooit onveilig in de omgeving van de vestiging. In geen enkele deelgemeente zijn deze percentages lager dan respectievelijk 80% en 70%.	82% nooit onveilig in vestiging en 76% nooit onveilig in omgeving
11A	Bevorderen sociale veiligheid openbaar vervoer	In 2010 waarderen reizigers de sociale veiligheid in het openbaar vervoer (van de RET) tenminste met een 7,5 in de voertuigen en tenminste met een 7,3 in de stations / haltes. De waardering van personeelsleden van de sociale veiligheid in en rond de voertuigen is in 2010 gestegen tot 6,5.	waardering reizigers: metro 7,3 – tram 7,5 – bus 7,3 – station metro 7,2 – halte tram 7,3 – halte bus 7,3 – waardering personeel 6,4
11B	Afname aantal geregistreerde incidenten	Met ingang van 2010 is het aantal geregistreerde incidenten in tram en bus 25% lager dan in 2004, in de metro 20%. Alle 'overige incidenten' zijn ook 25% lager dan in 2004.	aantal geregistreerde incidenten: metro 5.379 tram 1.461 bus 510 overig 8

wonen

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
12A	Woningbouwproductie	In de periode 2006 tot en met 2009 wordt gestart met de bouw van 12.800 nieuwbouwwoningen (3.200 per jaar), waarvan: 4.500 grondgebonden woningen, 1.500 specifieke ouderenwoningen, 2.200 woningen in de binnenstad (inclusief Kop van Zuid) en 500 betaalbare woningen voor starters in en om de binnenstad.	totale bouwprogramma 9.600
12B	Startersleningen	In de periode 2007 tot en met 2009 worden 400 startersleningen verstrekt aan kopers van koopwoningen.	200 leningen
13A	Verbetering particuliere woningequivalenten	In 2006 tot en met 2009 wordt gestart met de verbetering van 5.000 particuliere woningequivalenten.	2.800
13B	Verbetering corporatiewoningen	In 2006 tot en met 2009 wordt gestart met de verbetering van 4.500 corporatiewoningen.	3.330
14	Verkoop huurwoningen	Van 2006 tot en met 2009 worden 7.200 bestaande Rotterdamse huurwoningen uit het bezit van corporaties of intermediaire organisaties verkocht ten behoeve van eigen bewoning.	5.400 cumulatief; 1.800 voor 2008
15A	Kindvriendelijke wijken	In 2010 zijn ten minste 7 van de 11 geselecteerde Rotterdamse wijken aantoonbaar kindvriendelijker doordat zij alle 7 een hoger cijfer scoren op de Monitor Kindvriendelijke wijken ten opzichte van de nulmeting eind 2008.	-

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
22,2% afgehandeld en 17,5% binnen een termijn van 10 werkdagen. 290 meldingen.	rood	rood	
volgende Monitor over 2008 komt in juni 2009 beschikbaar	wit	blauw	Het college rapport geen resultaat over 2008
beschikbare gegevens waardering reizigers sociale veiligheid (landelijke OV klanten barometer) komt in het voorjaar 2009 ter beschikking	wit	blauw	Het college rapport geen resultaat over 2008
aantal geregistreerde incidenten: metro 5.315 tram 1.629 bus 559 overig -	oranje	oranje	

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
28.889	rood	oranje	de mijlpaal is niet voor 100% gehaald, maar wel voor meer dan 75%.
20 startersleningen	rood	rood	
3.657	groen	groen	
er zijn cumulatief van 2006 tot en met 2e/3e kw 2008 t/m 3.954 woningen gestart met renovatie.	groen	groen	
1.240 huurwoningen verkocht	rood	rood	
nulmeting is eind 2008 gehouden.	wit	blauw	Het college rapporteert geen resultaat over 2008

wonen

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
15B	Terugbrengen selectieve migratie	Eind 2009 is de selectieve migratie in de gebieden die vallen onder het Pact op Zuid afgenomen met 20% ten opzichte van 2006. Uiteindelijk doel is dat de selectieve migratie in 2016 tot nul is teruggebracht.	-
16	Verbetering fietsroutes	20 strekkende kilometers fietsvoorziening (fietspaden, fiets(suggestie)stroken, fietsstraten), die onderdeel uitmaken van het Rotterdamse fietsnetwerk en op dit moment kwalitatief onvoldoende zijn, zullen op 31 december 2009 op een landelijk vastgesteld kwaliteitsniveau zijn gebracht.	7, totaal 9

economie

doelstelling-nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
17A	Oplevering bouwrijpe grond voor bedrijfsphuisvesting	12,5 ha. businesspark wordt in deze collegeperiode bouwrijp gemaakt.	de doelstelling voor 2008 is dat de MER en het Voorontwerp Bestemmingsplan zijn opgeleverd en behandeld door B&W. Na vrijgave door de gemeenteraad 17 juli kan gestart worden met de toetsing door DCMR en de ter inzage legging.
17B	Kleinschalige bedrijfsruimten	Minimaal 35.000 m2 (BVO) bestemd voor kleinschalige bedrijvigheid, worden aan de voorraad toegevoegd, waarvan 25% voor de creatieve sector.	25.000 m2
18A	Sanering regelgeving	Eind 2008 is 25% van de Rotterdamse vergunningen geheel of gedeeltelijk geschrapt of vervangen door minder belastende regels.	in 2008 is 25% van de Rotterdamse autonome vergunningen geheel of gedeeltelijk geschrapt of vervangen door minder belastende regels
18B	Verlaging administratieve lastendruk voor ondernemers	In 2010 is de gemeentelijke administratieve lastendruk voor ondernemers met 15% gedaald.	1.995.000 (index 85) = daling van 15% ten opzichte van 2004
19A	Participaties in vernieuwende bedrijven	Er komen in deze collegeperiode minimaal 30 participaties in vernieuwende bedrijven.	15 participaties
19B	Nieuwe buitenlandse bedrijven	Er komen in deze collegeperiode 25 nieuwe internationale ondernemingen, welke zich dankzij actieve betrokkenheid van de dienst in Rotterdam vestigen.	15

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
de nulmeting is afgerond en aan de raad verzonden.	wit	blauw	Het college rapporteert geen resultaat over 2008
aantal verbeterde km's in 2008: 6,89 km. Cumulatief: 9,35 km	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst beschikt niet over rapportage/ vastlegging waaruit blijkt dat het vereiste kwaliteitsniveau voor de fietsroutes is gehaald. Hierdoor is het verantwoorde aantal km's niet te controleren.

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
de MER en het voorlopige bestemmingsplan zijn opgeleverd en behandeld door het college van B&W.	oranje	groen	
cumulatief eind 2008 (dus incl 2007) 29.468 m2 opgeleverd, waarvan 64% voor creatieve sector.	groen	groen	
project is succesvol afgerond. 52% van de vergunningen zijn geschrapt.	groen	groen	
realisatie 2007: 25% minder administratieve lasten. Realisatie mei 2009: 36% minder administratieve lasten.	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel gevormd over het resultaat 2008. De cijfers over 2007 zijn na afronding van het rekenkameronderzoek ter beschikking gesteld. Dit was te laat om ons een oordeel te vormen.
* medisch: 5 participaties * creatief: 0 participaties * RCIF: in oprichting	rood	rood	
cumulatief 47	groen	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst beschikt niet over controleerbaar overzicht met nieuwe buitenlandse bedrijven.

economie

doelstelling- nummer	doelstellingnaam	beoogd resultaat	mijlpaal 2008
20	Meer hotelovernachtingen	1,1 miljoen hotelovernachtingen in 2010.	1.030.000
21A	Kansenzones	In de door het college vast te stellen/vastgestelde gebiedsuitbreidingen in de kansenzones wordt in deze collegeperiode € 45 miljoen investeringen uitgelokt bij ondernemers en vastgoedeigenaren die een investeringspremie Kansenzones hebben ontvangen en worden 150 startende ondernemers ondergebracht in de vastgoedpilots.	investeringsvolume aanvragen € 35 mln 150 startende ondernemers in vastgoedpilots
21B	Nieuwe BedrijvenVerbeterGebieden	Er komen in deze collegeperiode 30 nieuwe BedrijvenVerbeterGebieden.	30
22A	Schoon gemeentelijk wagenpark	In 2010 bestaat minimaal 75% van het aantal dan aanwezige dienstvoertuigen in het gemeentelijke wagenpark uit schone voertuigen.	50% van de op 31-12-2008 aanwezige voertuigen is een schoon voertuig
22B	Luchtkwaliteit	Met ingang van 2010 zijn bij alle maatregelen in het kader van de benchmark 'de Tien voor Lucht' concrete projecten uitgevoerd	op 6 maatregelen concrete projecten uitgevoerd
22C	Milieuvergunningen en -controles	Er is een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving: om dit te bereiken zijn er jaarlijks 770 regulerende acties en 7.700 controles nodig.	770 regulerende acties 7.700 controles
23A	Bevorderen autobereikbaarheid binnenstad	Een gemiddelde rijsnelheid van minimaal 25 km/h op alle hoofdinvalswegen in beide richtingen, behalve daar waar de aansluiting op de rijkswegen dit onmogelijk maakt.	gemiddelde snelheid van 25 km/h op zes van de zeven hoofdinvalswegen
23B	Bevorderen P&R	Het uitbreiden van parkeerplaatsen voor Parkeer & Reis (P&R) en het verhogen van het gebruik van de P&R voorzieningen: • Er komen 2.500 nieuwe parkeerplaatsen voor P&R • De bezettingsgraad van de parkeerplaatsen op de huidige P&R-voorzieningen bedraagt gemiddeld minimaal 80% • De bezettingsgraad van de parkeerplaatsen op de nieuwe P&R-voorzieningen bedraagt gemiddeld minimaal 50%.	1) 778 nieuwe P+R plaatsen gereed voor gebruik 2) gemiddelde bezettingsgraad voor P+R plaatsen is minimaal 79% 3) 50% bezettingsgraad van de nieuw gerealiseerde parkeerplaatsen.

resultaat 2008 B&W	kleur college	kleur rekenkamer	uitleg
727.400	rood	oranje	Het college verantwoordt zich over 3 kwartalen 2008 en komt tot 727.400 hotelovernachtingen. Hierin is het 4e kwartaal 2007 niet meegenomen. Dit is niet in overeenstemming met het definitieboekje. De rekenkamer constateert dat het resultaat 2008 hiermee niet juist is en stelt vast dat het correcte resultaat 2008 is: 977.600. Hiermee wordt de kleur van de rekenkamer oranje. De mijlpaal 2008 is nagenoeg gehaald.
het totaalbedrag van uitgelokte investeringen per 31-12-2008 bedraagt ca. € 42 mln 66 startende ondernemers in vastgoedpilots	oranje	blauw	de rekenkamer heeft zich geen oordeel kunnen vormen over het resultaat 2008. De dienst beschikt niet over controleerbaar overzicht met het investeringsvolume en gestarte ondernemers.
47 gestart waarbij 66 beschikkingen zijn verleend op organisatiegraadverbetering en 30 op gebiedsverbetering.	groen	groen	
57,6%	groen	groen	
op 6 maatregelen zijn concrete projecten uitgevoerd.	groen	groen	
702 regulerende acties 9.444 controles	oranje	oranje	de rekenkamer attenteert de raad er op dat de gegevens in de kolom van het jaarverslag (pagina 139) door B en W per abuis niet correct zijn overgenomen. De juiste gegevens staan in de begeleidende tekst op pagina 139 van het jaarverslag. De rekenkamer heeft in deze bijlage de correcte gegevens opgenomen.
de gemiddelde snelheid van 25 km/h wordt op dit moment overal gehaald m.u.v. de Schiekade stad in, waar de snelheid over 2008 gemiddeld op 17,3 km/h komt.	rood	oranje	De gemiddelde snelheid wordt op één traject niet gehaald.
1) in totaal 365 (cumulatief t/m 08) aan nieuwe plekken 2) gemiddelde bezettingsgraad bestaande locaties is 87% 3) gemiddelde bezettingsgraad nieuwe locaties is 57%	rood	rood	

bijlage 2 ambitieveranderingen

ambitieverlagingen

doelstelling	toelichting
2c	In het definitieboekje zijn minder landen in de doelgroep opgenomen. Er zijn dus minder doelgroep-kinderen. Hierdoor zouden minder kinderen deel hoeven te nemen aan een programma voor voor- en vroegschoolse educatie waardoor de ambitie is verlaagd
6a	Een bewonersinitiatief moest aanvankelijk worden 'gehonoreerd' alvorens mee te tellen voor de realisatie van de doelstelling. Nu hoeft het initiatief alleen te worden 'genomineerd' en tellen wellicht dus initiatieven mee die uiteindelijk geen geldbedrag krijgen (niet worden gehonoreerd).
6b	De definitie van straat is veranderd. Eerder moesten er tenminste 75 huishoudens in de straat wonen. Nu moeten er gemiddeld 75 huishoudens in de straat wonen en wordt hieraan geen onder- of bovenmarge gesteld. Hierdoor telt een straat eerder mee.
9aa	Deze doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling.
9ab	Deze doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling.
9b	Deze doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling.
9c	Deze doelstelling is veranderd van een prestatiedoelstelling naar een procesdoelstelling.
17b	In het definitieboekje van 2007 telden bedrijven alleen mee als 'bestemd voor kleinschalige bedrijvigheid' wanneer sprake was van een gelimiteerd aantal arbeidsplaatsen. Dit criterium is komen te vervallen, waardoor ook bedrijven boven dit aantal arbeidsplaatsen meetellen. Dit is een grotere groep bedrijven.

ambitieverhogingen

doelstelling	toelichting
3ac	Het doel is nu 4500 sociale activeringsplaatsen bereiken, waar dit er eerder 3750 waren.
7d	Het gaat nu om maximaal 10 van de 77 wijken die onder niveau 4 mogen scoren (67 van de 77 een 4 of hoger). Eerder waren dit 65 van de 75 die een 4 of hoger zouden scoren. Nu wil het college dus een hoger percentage dat boven de vier scoort.
19b	Aan de doelstelling is toegevoegd 'welke zich dankzij actieve betrokkenheid van de dienst in Rotterdam vestigen'. Dit maakt de ambitie hoger, aangezien dit eerder niet nodig was.
20	Eerder was het doel om het aantal hotelovernachtingen te laten groeien met 20% ten opzichte van 889.500. Er zouden dan 1,07 miljoen hotelovernachtingen moeten komen. Het doel is nu veranderd in 1,1 miljoen hotelovernachtingen.

ambitieverandering in onbekende richting

doelstelling	toelichting
2a	In het definitieboekje van 2007 werden Brede scholen meegeteld op het moment dat aanvragen waren gehonoreerd (ofwel vaststellingsbeschikking). Nu is vermeld dat verleningsbeschikking geteld worden. Hier kan ruimte tussen ontstaan; scholen die wel een verleningsbeschikking krijgen maar geen vaststellingsbeschikking. Het is echter onduidelijk of dit gebeurt.
3ad	In het definitieboekje van 2007 werd gesproken van 'het aantal ROC-deelnemers dat in deze collegeperiode door extra inspanningen van ROC's (...) alsnog een stage verkrijgt'. Nu gaat het om 'het aantal extra ROC-deelnemers ten opzichte van het aantal Rotterdamse ROC-deelnemers op 1 oktober 2006'. Hierdoor kan de ambitie veranderen, maar het is niet duidelijk of er daadwerkelijk een verschil ontstaat.
3ca	Opgeschoold is veranderd in gestart met opscholing. Wanneer er mensen zijn die starten met opscholing, maar dit niet afmaken is dit in ambitieverandering. Het kan echter zo zijn dat dit niet het geval is.
3cb	In de doelstelling stond dat 50% van de opscholingen gekoppeld moeten zijn aan werkaanvaarding vanuit de WWB, dat is nu veranderd in 500. Dit kan een aanpassing van de ambitie betekenen, wanneer het aantal werknemers dat is opgeschoold meer of minder is dan 1.000. Daarnaast is 'bij dezelfde werkgever' weggehaald. Dit laatste hebben we niet verder beoordeeld als ambitieverandering, aangezien het uiteindelijke effect (werkaanvaarding) niet veranderd. Tevens is in de definitie opgenomen dat plaatsing telt bij 'arbeidsovereenkomst' of 'aanstelling inclusief scholing'. De 'scholing' was eerder niet opgenomen. Het gaat hier echter om trajecten waarbij het gaat om 'werk met scholing'.
4b	De mijlpalen zijn veranderd. In het definitieboekje 2007 waren te behalen percentages benoemd. In het definitieboekje is als mijlpaal benoemd: 'elk jaar met een hoger percentage van de vastgestelde doelgroep beter presteren dan het voorgaande jaar'.
8b	Het aantal wat men wil bereiken is omhoog gegaan. Het gaat nu namelijk om het plaatsen van 1.500 jongeren, waar het eerder om 90% van 1.500 ging. De definities zijn echter ook veranderd. Zo gaat het nu niet meer om overlastgevend jongeren, maar jongeren die meervoudige problemen op een of meerdere leefgebieden hebben. Hierbij valt overlastgevend gedrag onder een van de leefgebieden.
15a	De hele doelstelling is aangepast. Het effect daarvan is onbekend.
21a	Het college wilde eerder € 60 miljoen aan investeringen en inmiddels € 45 miljoen. De definitie van startende ondernemer in de doelstelling is echter aangescherpt. Hierdoor is moeilijk te zeggen of de ambitie uiteindelijk verlaagd is of niet.

de raad is niet voldoende geïnformeerd over de veranderingen in de volgende doelstellingen

doelstelling	toelichting
2c	Aan de raad is alleen aangegeven dat de definitie van doelgroepkinderen in het definitieboek is aangepast en afgestemd op de meetsystematiek van het COS. Hierbij is niet aangegeven wat de wijziging inhoud en welke gevolgen het heeft.
3ca	Er is aangegeven dat de doelstelling is gewijzigd. Maar hieruit wordt niet duidelijk dat de verandering van 'opgeschoold' in 'gestart met opscholing' wordt bedoeld.
6a	Aan de raad is niet aangegeven dat burgerinitiatieven eerst werden meegeteld wanneer de aanvraag hiervoor was 'gehonoreerd' en dat nu een 'nominatie' voldoende is.
6b	Er is alleen aangegeven dat er een aantal definities zijn aangepast en welke dit zijn. De inhoud van de veranderingen is niet aangegeven.

bijlage 3 moties

08GR4062 1.

Motie Rekenkameroordeel Derde Bestuursrapportage

GEMEENTERAAD
vergadering van
16 DECEMBER 2008
AANGENOMEN

De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 december 2008 ter bespreking van de Derde Bestuursrapportage 2008,

constaterende dat

- het College in de Derde Bestuursrapportage targets verlaagt, beoordelingen niet helder weergeeft en definities van targets wijzigt, zoals bij target 2a (Realisatie Brede Scholen),

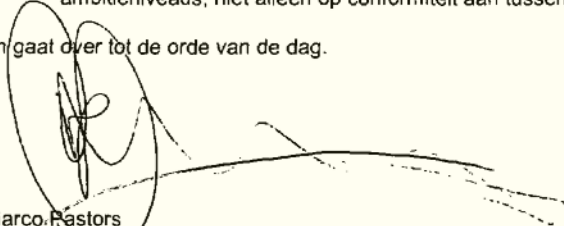
overwegende dat

- de Rekenkamer Rotterdam al bij motie op 13 november jl. is verzocht om de verschillen tussen het oude en nieuwe definitieboek te beoordelen,

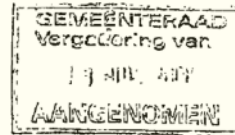
besluit

- de Derde Bestuursrapportage ook te willen laten beoordelen door de Rekenkamer Rotterdam op definitiewijzigingen, targetverlagingen en scorebeoordelingen;
- de Rekenkamer Rotterdam te verzoeken aan te geven waar sprake is van een correcte bijstelling van de definities en waar sprake is van een targetverlaging ten opzichte van het begin van deze Collegeperiode (wat overigens ook beide tegelijk kan voorkomen);
- de Rekenkamer Rotterdam te verzoeken bij haar slotrapportage over deze Collegeperiode vooral aan te geven of targets zijn gehaald in het licht van de in het begin afgesproken ambitieniveaus, niet alleen op conformiteit aan tussentijdse verlagingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Marco Pastors
Leefbaar Rotterdam

**Raadsstuk 2008
Nummer 4062**

103
08423677

Motie Onderzoek naar nieuw definitieboekje

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 13 november, ter bespreking van begroting voor het jaar 2009 van de gemeente Rotterdam,

Constaterende

- Het college heeft een gewijzigde versie opgesteld van het "Definitieboekje collegedoelstellingen 2006-2010" (08GR3050C).

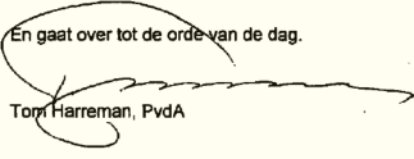
Overwegende,

- De Rekenkamer Rotterdam is bij de voorbereiding geraadpleegd over oplossingsrichtingen voor de doelstellingen die door de rekenkamer als 'oncontroleerbaar' waren beoordeeld (blauw). De rekenkamer heeft geen onderzoek verricht en ook geen oordeel uitgesproken over de gewijzigde versie van het definitieboekje.

Verzoekt de Rotterdamse Rekenkamer

- Bij het onderzoek naar de resultaten over 2008 tevens nadrukkelijk te kijken of met de doorgevoerde wijzigingen nu wel wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (specifiek, meetbaar en tijdgebonden) en of dit gepaard is gegaan met een wijziging van het ambitieniveau van de doelstellingen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Tom Harreman, PvdA

069R2387 1

PvdA Rotterdam

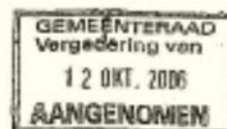
ChristenUnie

SP.

Motie Nulmetingen, Mijlpalen en Controle
door de Rekenkamer Rotterdam

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 12 oktober 2006
ter bespreking van het collegeprogramma 2006-2010,

Overwegende:

- Dat controle op aantrekkelijke doelstellingen net als in de vorige collegeperiode van groot belang is,

Draagt het College van Burgemeester en Wethouders op:

- Per doelstelling helderheid over de 0-meting te geven,
- Alle doelstellingen op te splitsen in mijlpalen per jaar,

RAADSVERGADERING

12 OKT. 2006

Verzoekt de Rekenkamer Rotterdam:

- De gemeenteraad te informeren over de juistheid en controleerbaarheid van de door het college nog te geven nulmetingen,
- De gemeenteraad jaarlijks te informeren over de juistheid en controleerbaarheid van de door het college behaalde tussenijdse resultaten,

En gaat over tot de orde van de dag.

Ronald de Vries
Voorzitter Rekenkamer

Theo Cornelissen
SP

Christiaan v.d. Berg
D66

Remco Costerhoff
Christenunie / SGP

Mark Harbers
VVD

Ahmet Yildirim
CDA

Claus Verbrugga
PvdA

Raadsstuk 2006
Nummer 2387

de rekenkamer

De gemeenteraad van Rotterdam heeft in december 1997 de Rekenkamer Rotterdam ingesteld. Tot 1 januari 2009 was Robert Mul directeur van de rekenkamer. De gemeenteraad benoemde op 14 mei 2009 zijn opvolger, Paul Hofstra. Hij is zijn werkzaamheden op 1 juni 2009 begonnen.

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. De rapporten van de rekenkamer zijn een aanknopingspunt voor het bestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

positie

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam. Zij bepaalt zelf wat en hoe zij onderzoekt en waarover zij rapporteert. Wel kunnen de raad en het college van B en W de rekenkamer om een onderzoek verzoeken. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

onderzoek

Het onderzoeksterrein strekt zich uit over alle organen (raad, B en W, commissies en burgemeester) en diensten van de gemeente. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen bij gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, bij NV's en BV's waar de gemeente meer dan 50% van de aandelen in bezit heeft en bij instellingen die een grote subsidie, lening of garantie van de gemeente hebben ontvangen. De onderzoeken worden uitgevoerd door het bureau van de rekenkamer.

publicaties

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die ter behandeling aan de raad worden aangeboden. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de eerder toegezonden voorlopige onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (wederhoor). Bij kleine onderzoeken of studies met een beperkte reikwijdte doen we de onderzochte organen of instellingen en de raad de conclusies in een openbare brief direct ter kennisname toekomen. Ten slotte publiceert de rekenkamer op basis van haar onderzoek ook handreikingen en worden medewerkers aangemoedigd om artikelen te publiceren.

Rekenkamer Rotterdam

postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 • 417 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

fotografie
Rekenkamer Rotterdam en Joop Rijngoud

basisontwerp, lay-out en drukwerk
De Werf, Rotterdam

uitgave
Rekenkamer Rotterdam
juni 2009

isbn/ean
978-90-76655-50-5